

Vapaaehtoismatkailu – Selvitys haasteista, onnistumisista ja vapaaehtoismatkablogien totuudenmukaisuudesta

Pauliina Myssylä

Matkailun koulutusohjelma

Tekijä tai tekijät Pauliina Myssylä	Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2011
Raportin nimi Vapaaehtoismatkailu – Selvitys haasteista, onnistumisista ja vapaaehtoismatkablogien totuudenmukaisuudesta	Sivu- ja liitesivumäärä 54 + 2
Opettajat tai ohjaajat Annika Konttinen, Eva Holmberg	
<p>Tämän opinnäytetyön tavoite oli selvittää vapaaehtoismatkailussa olevia haasteita ja onnistumisia vapaaehtoisten näkökulmasta. Lisäteemaksi työhön otettiin blogien kirjoittaminen. Tavoite oli kokemusten lisäksi selvittää olivatko tutkimukseen vastanneet henkilöt kirjoittaneet kokemuksistaan omiin blogeihinsa rehellisesti, vai oliko joitakin asioita kaunisteltu tai jätetty mainitsematta. Teoreettinen viitekehys työssä käsitteli vapaaehtoistyötä ja –matkailua.</p> <p>Työn tutkimusmenetelmä oli laadullinen ja tiedonkeruu tapahtui sähköisen kyselyn sekä yhden teemahaastattelun avulla. Vastaajat olivat ulkomailla vapaaehtoistoissa olleita suomalaisia henkilöitä, jotka ovat pitäneet blogia kokemuksistaan matkan aikana. Aineiston keruu tapahtui huhtikuussa 2014.</p> <p>Tuloksista kävi ilmi, että suurimmat haasteet ovat olleet erilaiset kulttuurien kohtaamiset. Esimerkiksi työkulttuuri, lasten huono kohtelu ja yhteisen kielen puuttuminen mainittiin. Onnistumisena puolestaan koettiin rohkeus ylipäänsä lähteä matkalle, uuden kielen oppiminen sekä kaikenlaisten haasteiden voittaminen. Blogien osalta voidaan todeta että osa vastaajista kirjoitti blogiaan päiväkirjan tavoin, kun taas osa jätti huonot päivänsä tai joitain juhlimiseen liittyviä asioita mainitsematta. Vastaajista suurin osa suositteli matkalle lähtemistä kaikille, sillä sen todettiin olevan kasvattava kokemus monilla tavoilla.</p> <p>Tuloksien perusteella on selvää, että matkakokemukseen vaikuttivat eniten henkilöiden taustat matkakohteen tai projektin sijaan. Vaikka matkoilla oli tullut haasteita vastaan, oli niistä selviytyminen tuntunut henkisesti kasvulta. Vapaaehtoismatkablogien lukemista ennen matkalle lähtöä voi myös suositella, sillä niiden sisältö on pääosin kaunistelematta kirjoitettuja, ja niiden lukemisesta voi olla suurtakin hyötyä vapaaehtoismatkaa suunnitteleville.</p>	
Asiasanat Vapaaehtoismatkailu, vapaaehtoistyö, matkablogit	

Degree programme in Tourism

Authors Pauliina Myssylä	Group or year of entry 2011
The title of thesis Voluntourism –survey on challenges, success and credibility of writing volunteer blogs	Number of pages and appendices 54 + 2
Supervisors Annika Konttinen, Eva Holmberg	
<p>The objective of this study was to examine the biggest challenges and accomplishments of volunteer travel from the volunteer's point of view. An additional theme included travel blogging, with the aim of investigating whether the interviewees had written honestly about their experiences in their blogs. The theoretical framework presented the concepts of volunteering and volunteer travel.</p> <p>The methodological approach of this research was qualitative and the data were collected by means of electronic questionnaire and one themed interview. The interviewees included Finns who have been volunteering abroad. In addition, they had written about their experiences in their blogs during the volunteer trip. The survey was conducted in April 2014.</p> <p>The results indicated that the biggest challenges during the volunteer trip had included some cultural clashes. For example work methods, child abuse and lack of mutual language were mentioned. The biggest accomplishments seemed to be the trip itself, learning a new language and overcoming different kinds of challenges. In reference to the blogs, some interviewees wrote in their blogs as honestly as in their diaries. However, couple of the interviewees admitted that they had left their bad days or some party stories out of their blogs, yet otherwise their postings were as honest as possible. In addition, almost all the interviewees would recommend going on a volunteer trip and, it was claimed that it is always a very educational experience.</p> <p>In conclusion, based on these findings it is safe to argue that one's background is the main factor for how one experiences different situations despite the travel destination or the volunteer project. It is also clear that facing different challenges and then overcoming them is a very educational experience. Thus, blogs about volunteer travel can be recommended to everyone to read, because they can be very helpful and they evidently are very trustworthy sources.</p>	
Key words Volunteer travel, volunteering, blogging	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Vapaaehtoistyö	3
3	Vapaaehtoismatkailu	9
3.1	Vapaaehtoismatkailun historia.....	10
3.2	Vapaaehtoismatkailijan profiili	13
3.3	Vapaaehtoismatkojen järjestäjät	17
3.4	Vapaaehtoismatkailun vaikutuksia	18
3.5	Vapaaehtoismatkailun tulevaisuus.....	19
4	Blogit & matkailu	23
4.1	Blogit osana matkailumarkkinointia.....	24
4.2	Blogit osana vapaaehtoismatkailua.....	26
5	Tutkimuksen kulku	27
5.1	Laadullinen tutkimus.....	27
5.2	Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä.....	28
5.3	Aineiston keruu	29
5.4	Tutkimuksen reliabelius ja validius.....	31
6	Tutkimustulokset.....	32
6.1	Yleistä tietoa tutkimuksesta.....	32
6.2	Haasteet	35
6.3	Onnistumiset.....	38
6.4	Todenmukaisuus blogeissa.....	39
6.5	Vastaaajien vinkkejä vapaaehtoismatkalle lähtemiseen	42
7	Johtopäätökset ja pohdinta	45
7.1	Yleistä pohdintaa tuloksista	45
7.2	Vapaaehtoismatkan suurimmat haasteet	46
7.3	Vapaaehtoismatkojen suurimmat onnistumiset	47
7.4	Blogien todenmukaisuus	47
7.5	Pohdinta	48
	Lähteet.....	50
	Liitteet.....	55

1 Johdanto

Vapaaehtoismatkalla pääsee tavallista valmismatkaa paremmin tutustumaan syvällisemmin matkakohteeseen ja matkailija voi siellä ollessaan auttaa suojelemaan kohteen yhteisöä, kulttuuria ja luontoa. Tarkat tieteelliset tutkimukset aiheesta ovat kuitenkin rajallisia monimuotoisten projektien, matkakohteiden sekä erilaisten matkustusmotiivien vuoksi, jonka takia vapaaehtoismatkailu on monelta kohdilta vielä aikamoinen mysteeri. Tämän opinnäytetyön tavoite oli selvittää, mitkä ovat olleet suurimmat haasteet ja onnistumiset vapaaehtoismatkalla, ja kuinka todenmukaisesti näistä asioista on kerrottu vapaaehtoismatkablogeissa. Vastaajina olivat suomalaiset eri-ikäiset matkablogien kirjoittajat, jotka ovat olleet jossain vaiheessa elämäänsä vapaaehtoistoissa ulkomailla.

Vapaaehtoismatkailu alkoi kiinnostaa tämän työn kirjoittajaa sen jälkeen, kun hän vietti puoli vuotta työharjoittelussa Afrikassa tehden markkinointia eräälle kansalaisjärjestölle. Tuona aikana hän oli paljon tekemisissä erilaisten vapaaehtoisprojektien ja itse vapaaehtoisten parissa, ja huomatuksi tuli se, kuinka paljon haasteita vapaaehtoistyöntekijät kohtaavat päivittäisessä elämässä. Vastaan tuli niin koti-ikävä, kulttuurishokkia kuin projektien pieleen menemisiä sekä kommunikaatio- ja sähkökatkoksia.

Aiheen kiinnostusta lisäsi vielä työn tekijän kolmen ystävän pieleen menneet vapaaehtoismatkajärjestelyt Intiaan. Matkanjärjestäjän huono kommunikaatio paikallisen organisaation kanssa aiheutti useita tilanteita, joiden vuoksi vapaaehtoistyöprojekti kesti kuukauden sijaan vain muutamia päiviä. Tapahtumista pysyttiin ajan tasalla Suomessa kin lukemalla yhden seurueen henkilön kirjoittamaa matkablogia, ja tietenkin vastaan tulleet haasteet olivat vaikuttaneet lopulliseen matkakokemukseen.

Vastuullinen eli reilu matkailu on koko ajan kasvava trendi matkailumaailmassa ja vapaaehtoismatkailun koetaan olevan sen yksi selkeä kategoria. Reilu matkailu tunnetaan kirjallisuudessa myös vastuullisena ja kestäväenä matkailuna. Tässä työssä tullaan käyttämään termiä reilu matkailu epäselvyyksien välttämiseksi. Reilulla matkailulla tarkoitetaan sellaista matkustamista, jossa pyritään kaikin mahdollisin tavoin suojelemaan matkakohteen paikalliskulttuureja, ihmisiä ja kohteen ympäristöä. Tarkoitus on matkustaessa minimoida ympäristönkulutus sekä ottaa huomioon myös kohteen sosiaaliskulttuuri-

set ja taloudelliset vaikutukset, ja mahdollisuuksien mukaan parantaa niitä. Lisäksi reilu matkailija käyttää vastuuntuntoista matkanjärjestäjää ja matkustaa huippusesonkien ulkopuolella. (Reilun Matkailun Yhdistys 2014.)

Työn pääteemat ovat vapaaehtoistyö, vapaaehtoismatkailu ja blogi -kirjoittaminen osana vapaaehtoismatkakokemusta. Blogi -kirjoittaminen otetaan mukaan teemaksi tutkimuksen rajaamisen vuoksi. Tutkimus auttaa luomaan realistisen kuvan ulkomailla tehtävästä vapaaehtoistyöstä sellaisille ihmisille, jotka miettivät vapaaehtoismatkalle lähtemistä tällaisten blogien inspiroimana. Tulokset voivat joko kertoa sen, että nämä blogit ovat luotettavia sisällöltään tai sitten sen, että ne on muotoiltu kauniimpaan muotoon suurempien lukijamäärien vuoksi eivätkä vapaaehtoismatkat oikeasti ole sitä mitä niistä blogeissa kerrotaan.

Työn alussa kerrotaan vapaaehtoistyöstä yleisellä tasolla, jonka jälkeen luvussa kolme avataan vapaaehtoismatkailua ilmiönä. Tässä luvussa kerrotaan niin vapaaehtoismatkailun historiasta, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta kuin erilaisista vapaaehtoismatkailijatyypeistäkin. Luku neljä siirtyy blogien maailmaan keskittyen blogi -kirjoittamiseen matkailun edistämistarkoituksessa sekä osana vapaaehtoismatkailua. Luvussa viisi kerrotaan laadullisen tutkimuksen teoriaa, ja luvussa kuusi esitetään tässä tutkimuksessa saadut tulokset. Työn lopussa kerrotaan tutkimustuloksien perusteella tehdyt johtopäätökset sekä pohditaan saavutettiiniko tutkimukselle asetetut tavoitteet.

2 Vapaaehtoistyö

Jotta voi ymmärtää vapaaehtoismatkailua, tulee ensin kertoa mitä vapaaehtoistyö itse asiassa tarkoittaa. Vapaaehtoistyöllä tarkoitetaan työtä, jota ihminen tekee omasta vapaasta tahdostaan ilman rahallista korvausta. Tällaisen työn tekemisen tulisi olla hyödyllistä sekä vapaaehtoiselle itselleen että vapaaehtoistyön kohteelle, ja näitä kohteita voi olla joko vapaaehtoisen omassa yhteisössä hänen kotimaassaan tai sitten ulkomailla esimerkiksi erilaisissa kehitysapukohteissa. Vapaaehtoistyö antaa mahdollisuuden vaikuttaa ja auttaa kehittämään sekä luonnonsuojelua, yhteisöjä että ihmisiä yksilöinä. (Go Volunteer 2014.)

Englantilainen vapaaehtoistyöväilityssivusto Volunteering England on täysin samaa mieltä Go Volunteerin (2014) kanssa, ja se painottaa sitä, että ihmisen täytyy haluta vapaaehtoistyöhön omasta halustaan. Tällaisia halutekijöitä voivat olla muun muassa erilaiset tarpeet ympäristönsuojeluun, halu auttaa vähempiosaisia ihmisiä tai toive siitä että voi vaikuttaa positiivisesti johonkin asiaan, yhteisöön tai ihmiseen. Vapaaehtoistyö voi myös auttaa työllistymisessä, sillä siitä saa työkokemusta, sekä sen avulla voi kehittää omia jo olemassa olevia taitojaan sekä oppia täysin uusia asioita. (Volunteering England 2014.) Vapaaehtoistyön voisi myös kuvailla olevan ”lahjoitus aikaa” tiettyä projekteja kohtaan. Työstä ei makseta palkkaa ja se voi olla joko virallista tai epävirallista, projektin kohteesta riippuen. Vapaaehtoistyön suurin tarkoitus on olla hyödyksi sekä työn kohteelle että vapaaehtoiselle itselleen. (Holmes & Smith 2009, 4.)

AVSO (Association of Voluntary Services Organisations) toteaa vapaaehtoistyön olevan ensisijaisesti työskentelyä ”yhteisen hyvän” puolesta, yksilön omasta vapaasta tahdosta joko omassa yhteisössä tai ulkomailla. Työn tulisi olla kestoaltaan jatkuvaa ja kokopäiväistä, ja sen kesto on yleensä 6-18 kuukautta. Vapaaehtoistyö omassa yhteisössä on tavallisesti pidempiaikaista kuin vapaaehtoistyö ulkomailla. Tämä johtuu siitä, että omassa yhteisössä vapaaehtoistyötä voi tehdä harrastusmaisesti oman työajan ulkopuolella ja siihen voi sitoutua hyvinkin pitkäksi ajaksi, ja sitä voi tehdä oman aikataulun mukaisesti vaikka vain muutamia tunteja viikossa. (TRAM 2008, 9-10).

Stebbins (2004) toteaa vapaaehtoistyön olevan osa ”vakavaa vapaa-aikaa”. Vakavalla vapaa-ajalla tarkoitetaan järjestelmällistä pyrkimystä toteuttaa työn kaltaisia aktiviteetteja kuitenkin harrastus- ja amatöörimaisesti ja varsinaisen työajan ulkopuolella. Vapaaehtoistyö lasketaan yhdeksi osaksi vakavaa vapaa-aikaa, koska tehdystä työstä ei makseta korvausta. Lisäksi tällä tavalla tehty vapaaehtoistyö on useimmiten urakeskeistä, eli vapaaehtoisen ensisijainen tarkoitus on tehdyn työn avulla kerätä työkokemusta ja uusia taitoja, joista hän voi hyötyä myöhemmin oikeassa työelämässä. (Stebbins 2004, 49-52.)

Voidaan siis edellä mainittujen faktojen perusteella todeta, että vapaaehtoistyöhön ryhtymiseen voi olla erilaisia motiiveja. Go Volunteer –sivusto (2014), TRAM (2008) ja Holmes & Smith (2009) painottavat vapaaehtoistyön olevan yhdistelmä omien taitojen ja vapaaehtoistyökohteen kehittämistä niin, että molemmat hyötyvät tehdystä työstä mahdollisimman paljon. Lisäksi vapaaehtoistyöhön liittyy yleensä jonkinlainen halu auttaa ja vaikuttaa johonkin asiaan positiivisella tavalla. Toisesta näkökulmasta Stebbins (2004) toteaa että vapaaehtoistyötä voi tehdä myös täysin itsekkäistä syistä, jolloin yksilö haluaa työkokemusta sekä mahdollisesti muita hyötyjä omaa tulevaisuuden työelämäänsä varten.

Vapaaehtoistyöprojekteista puhuttaessa voidaan esimerkkinä kertoa, että Yhdysvalloissa oli vuonna 2008 lähes 62 miljoonaa ihmistä, jotka tekivät säännöllisesti jonkinlaista vapaaehtoistyötä. Yleisimmät vapaaehtoistyöprojektit koskivat jonkinlaista hyväntekeväisyystapahtuman järjestämistä (11,4 %), tutorointia (10,1 %) sekä ruoan jakamista ja valmistamista (9,1 %). (U.S. Bureau of Labour Statistics 2008) Espoon Vapaaehtoisverkosto (2014) puolestaan kertoo Suomessa noin joka kolmannen ihmisen tekevän vapaaehtoistyötä. Projekteja tarjoavat muun muassa useat yhdistykset, yleishyödylliset yritykset sekä kaupungit ja kunnat. Paras tapa löytää itselleen sopiva projekti on miettiä sellainen kohde, joka tuo itselleen hyvän mielen ja henkilö voi näin ollen tuoda iloa muillekin. Projektitarjonta on laaja, joskin se voi vaihdella paikkakunnittain suurestikin. Tarjolla olevat projektit voivat liittyä muun muassa ympäristöön ja luontoon, ihmisten auttamiseen, urheiluun, taiteisiin, uskontoon tai johonkin muuhun ihmistä itseään kiinnostavaan asiaan liittyen. (Espoon vapaaehtoisverkosto 2014)

Lonely Planetin julkaisemassa vapaaehtoistyön käsikirjassa (2010) todetaan vapaaehtoistyöprojekteja olevan tuhansia erilaisia. Projektivalintoihin vaikuttaa muun muassa se, haluaako henkilö työskennellä ihmisten, eläinten vai luonnon hyväksi, ja minkälainen työnkuva olisi henkilölle sopiva. Lisäksi yksi huomioon otettava seikka on se, onko vapaaehtoiseksi ryhtyvällä henkilöllä joitakin taitoja, joita hän voisi vapaaehtoistyössään hyödyntää. Tällaisia taitoja ovat muun muassa ongelmanratkaisukyky tai opetustaidot, ja omaa koulutustaan voi myös hyödyntää vapaaehtoistöitä tehdessä. (Hindle ym. 2010, 11.)

Kuvio 1 Luokkahuoneen maalaamista vapaaehtoistoissa (Kuva: Myssylä, P. 7.2.2013)

Yllä oleva kuvio 1 on yksi esimerkki vapaaehtoisten työtehtävistä, joka tässä tapauksessa on aakkosten maalaaminen luokkahuoneen seinälle. Alla oleva kuvio 2 puolestaan näyttää, kuinka HIV-seminaaria pidetään yläasteikäisille. Kuvat on ottanut tämän työn tekijä.

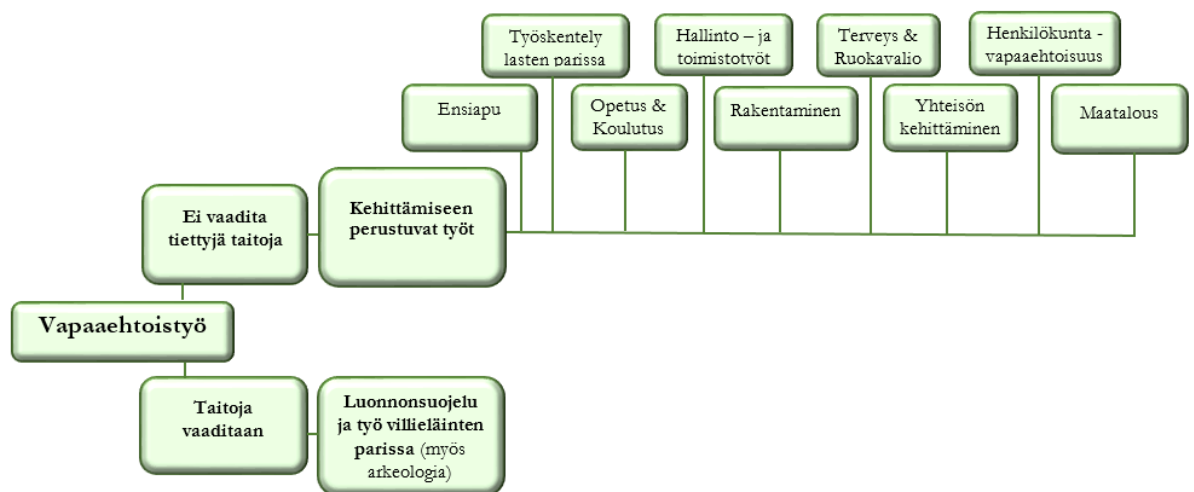

Kuvio 2 HIV-seminaarin pitäminen koulussa (Kuva: Myssylä, P. 4.2.2013)

Vapaaehtoistyöt voidaan luokitella esimerkiksi taitoja vaativiin töihin ja sellaisiin, joissa erityisiä taitoja tai koulutusta ei vaadita. Taitoja vaativat vapaaehtoistyöt koskevat ensisijaisesti luonnonsuojelua, villieläinten parissa työskentelyä sekä arkeologista työtä.

Esimerkkejä tällaisista vapaaehtoistöistä ovat muun muassa kasvitieteen opettaminen, ilmastonmuutoksen tutkiminen, paleontologia sekä sademetsien suojeluun liittyvät projektit. Taitoja vaaditaan näille aloille lähinnä sen vuoksi, että vapaaehtoistyön kohde voi olla haasteellisessa paikassa, kuten sademetsässä tai jossain muussa uhatussa tilassa olevassa luonnon ympäristössä. (Hindle ym. 2010, 11-12.)

Vapaaehtoistyö voidaan myös luokitella yhdeksään pääkategoriaan kehittämiseen liittyvissä töissä: ensiapu, lasten kanssa työskenteleminen, opetus & koulutus, hallinto-, ja toimistotyöt, rakentaminen, terveys & ruokavalio, yhteisön kehittäminen, henkilökunta-vapaaehtoisuus sekä maanviljeleminen. Kehittämiseen liittyviin vapaaehtoistöihin ei tarvita varsinaista koulutusta, mutta kiinnostus työtä kohtaan auttaa paljon. (Hindle ym. 2010, 11-12.) Tällainen luokittelu on hyvä teoriassa, mutta siitä ei sen tarkemmin selviä kuinka kehittämiseen liittyvät työt määritellään, ja se puolestaan vaikeuttaa luokittelun sisäistämistä. Kuvio 3 kertoo näistä pääkategorioista selvemmin.

Kuvio 3 Vapaaehtoistöiden pääkategoriat (Hindle ym. 2010, 12)

Projects Abroad (2014) jakaa vapaaehtoistyöprojektit suurin piirtein samalla tavalla Hindlen ym. (2010) kanssa, mutta vain seitsemään eri kategoriaan. Nämä kategoriat ovat huolenpito, opettaminen, luonnonsuojelu, urheilu, rakentaminen, maatalous sekä esiintymistäiteet, ja niistä kerto myös alla oleva taulukko 1. Projects Abroadin luokittelu

vaikuttaa paremmalta ja luotettavammalta, koska sen ensisijainen luokittelutapa liittyy alaan eikä taitoihin tai niiden puuttumiseen. Esimerkiksi huolenpito-kohdassa mainitaan selkeästi se, että sairaanhoitotöihin vaaditaan erityistaitoja, kun taas Hindlen (2010) kuviossa sen voi vain olettaa kuuluvan kehittämiseen liittyviin töihin. Asian selventämiseksi on tehty alla oleva taulukko 1, jossa kerrotaan Projects Abroadin (2014) seitsemän pääkategorian sisällöistä tarkemmin.

Taulukko 1 Vapaaehtoistyöprojektien jaottelu ammattialojen mukaan (Projects Abroad 2014)

Huolenpito	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lasten hyväksi työskentely (orpokodit, päiväkodit, lasten oikeuksista valistaminen) ❖ Sairaanhoido (vaatii erityistaitoja) ❖ Työskentely erityishuomiota tarvitsevien hyväksi (kuurot, sokeat, kehitysvammaiset) ❖ HIV/AIDS (valistaminen, tiedottaminen)
Opettaminen	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kouluissa (kielet, musiikki, draama, tietojen käsittely jne.) ❖ Koulujen ulkopuolella (omat ryhmät eri-ikäisille)
Luonnonsuojelu	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Eläinten suojelu (merieläimet, villieläimet, uhanalaiset lajit jne.) ❖ Luonnonsuojelu (sademetsät, merielämä, savannit, vuoristot)
Urheilu	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Valmentaminen (koulut ja harrastusryhmät)
Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Erilaiset korjaustyöt ❖ Uusien rakennusten rakentaminen
Maatalous	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Orgaanisten kasvien viljely ❖ Maatilan eläimistä huolehtiminen ❖ Päivittäisissä toimissa auttaminen
Esiintymistäiteet	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Musiikki (tuottaminen, opettaminen, instrumenttien käyttö) ❖ Tanssi ❖ Draama

Vapaaehtoistöitä voidaan siis todeta olevan olemassa paljon erilaisia ja niiden jaotteluun on monta erilaista tapaa. Lisäksi vapaaehtoistyöhön ryhtymiseen voi olla erilaisia motiiveja ja projektien kesto voi vaihdella suurestikin. Kaiken kaikkiaan vapaaehtoistyö auttaa sekä vapaaehtoista itseään ja työn kohdetta tavalla tai toisella.

3 Vapaaehtoismatkailu

Vapaaehtoismatkailusta puhuttaessa on siis selvää, että edellisessä luvussa selitettyä työtä lähdetään tekemään oman yhteisön ulkopuolelle. Wearing (2001) on tehnyt yleisimmin käytetyn määritelmän vapaaehtoismatkailusta, joka löytyykin useista eri vapaaehtoistyö-aiheisista kirjoista ja artikkeleista. Hänen mukaansa kansainvälinen vapaaehtoistyö koostuu jonkinlaisesta matkustamisesta ja vapaaehtoistyön yhdistämisestä. Tällaisen matkustustyyppin erottaa massaturismista selkeästi se piirre, että matkaan tulee olla liitetynä huomatta määrä pyyteettömästi tehtyä vapaaehtoistyötä, joka on myös suuri osa itse matkaan lähtemisen motivaatiota. (Stebbins & Graham 2009, 210.)

VolunTourism – vapaaehtoismatkajärjestäjä määrittelee vapaaehtoismatkailun yksinkertaisesti olevan yhdistelmä vapaaehtoistyötä kohteessa, jossa henkilön on tarkoitus nauttia tavallisen lomamatkan piirteistä, kuten taiteesta, historiasta sekä muista aktiviteeteista sekä osin viettää aikaa vapaaehtoistyön parissa. Tärkein tekijä vapaaehtoismatkailussa on se, että henkilön täytyy matkustaa pois omasta yhteisöstään tavoitteenaan jollain tavalla auttaa joko matkakohdetta, sen yhteisöä tai ympäristöä. (VolunTourism 2011a.) Holmes & Smith (2009, 33) toteavat myös vapaaehtoismatkailun olevan yhdistelmä erilaisia vapaaehtoistyön ja matkustamisen ominaisuuksia. Matkustaminen itsessään voi tapahtua oman maan sisällä tai ulkomailla, tosin virallisia tilastoja ei tästä aiheesta vielä löydy. Tilastojen puuttumista voi perustella muun muassa siten, että matkanjärjestäjiä ja projekteja on niin paljon, ettei luotettavaa tilastoa voi hajatietojen perusteella luoda. Vapaaehtoistyö voi lisäksi olla joko matkan pääsyy tai vain osa sitä ja työajan pituus voi vaihdella yhdestä päivästä kuukausiin tai vuodenkin mittaiseksi. (Holmes & Smith 2009, 33.)

Hieman erilaisen näkökulman edellisiin verrattuna antaa Kansainvälinen Vapaaehtoistyö Ry, joka toteaa ulkomailla suoritettavan vapaaehtoismatkan olevan työtä eikä mikään lomamatka. Varsinkin Euroopan ulkopuolelle matkustavilla tulisi heidän mielestään myös olla jo kokemusta itsenäisestä matkailusta sekä halua aidosti tutustua toiseen kulttuuriin ja elinoloihin. Lisäksi mainitaan, että yleisin matkan kesto on kolmesta kuuteen kuukauteen. (Kansainvälinen Vapaaehtoistyö Ry 2014a.) Voidaan siis todeta tämän näkökulman eroavan selkeästi Holmes & Smithingin (2009) teoriasta, jossa vapaaeh-

toistyö voi olla vain osa matkaa eikä sen pääsyy ja matkojen pituus voi vaihdella niin paljon, ettei sitä oikein voi yleistää.

Edellisen kappaleen väittämää tukee myös julkaisu, jossa kerrotaan reilusta matkailusta tarkemmin. Siinä kerrotaan nykypäivän matkailijoiden hakevan syvempiä kokemuksia matkoiltaan, mikä puolestaan on ollut osasy syy vapaaehtoismatkailun kasvuun lähivuosina. Vapaaehtoismatkoilla ihmisillä on mahdollisuus lahjoittaa matkakohdelle aikaa ja tukea erilaisiin projekteihin. Tekojensa kautta matkailijat saavat matkaltaan syvällisemmän kokemuksen ja se antaa matkoille suurta lisäarvoa. Lisäksi tällaisille matkoille lähtevät ihmiset uskovat vakaasti siihen, että he tukevat matkakohdetta positiivisesti varsinkin silloin kun he käyttävät vastuullista matkanjärjestäjää varauksen tekemiseen. (Responsible Travel 2014.)

On kuitenkin huomioitava, että vaikka vapaaehtoismatkailu terminä on laajasti tunnettu, on sen tarkka määrittäminen vielä nykyäänkin kovin vaikeaa totuudenmukaisten tilastojen ja virallisten tutkimusten puuttuessa. Epäselvyydet johtuvat muun muassa siitä, että joissakin tapauksissa vapaaehtoistyö on matkan pääsyy, kun taas joskus se on vain osa matkan aktiviteetteja. Lisäksi vapaaehtoismatkalle voi lähteä täysin itsenäisesti tai eri matkanjärjestäjiä käyttämällä useisiin eri kohteisiin ja useisiin erilaisiin projekteihin. Matkakohdekin voi olla lähes minne vain, missä projekteja on tarjolla. Voidaan siis todeta, että palveluntarjoajien monimuotoisuus, projektien laajuus, vapaaehtoismatkojen kohteiden määrä sekä julkaistun tiedon vähäisyys vaikuttavat kaikki osaltaan määritelmien mahdollisiin ristiriitaisuuksiin ja selkeiden maailmanlaajuisten tilastojen puuttumiseen. (TRAM 2008, 9.)

3.1 Vapaaehtoismatkailun historia

Tarkkaa vuosilukua ei ole tiedossa ensimmäisistä vapaaehtoisturisteista, mutta heidän kerrotaan olleen olemassa jo vuosisatoja. Ajatus sai oletettavasti alkunsa, kun uskonnolliset ja lääketieteelliset järjestöt halusivat tarjota apuaan myös oman yhteisönsä ulkopuolelle, joten he lähettivät vapaaehtoisia työskentelemään ulkomaille niin sairaanhoidon, uskonnon kuin kouluttamisenkin vuoksi. Vasta 1900-luvun alussa toiminta sai virallisemman muodon, kun ensimmäisiä vapaaehtoistyöorganisaatioita perustettiin.

Lisäksi yksi merkittävä vapaaehtoismatkailuun vaikuttava käänne oli toinen maailmansota 1940-luvun puolivälissä, jolloin vapaaehtoisia matkusti ympäri maailmaa sodan jälkiä korjaten. 1950-luvulla hallituksetkin alkoivat rahallisesti tukea vapaaehtoismatkailua, ja Afrikasta tuli nopeasti yksi pääkohde vapaaehtoisorganisaatioiden toiminnalle, koska sieltä löytyi paljon kohteita auttamiselle. (TRAM 2008, 7-8.)

Stebbins & Graham (2004) kertovat vapaaehtoismatkailun historiasta kokoelmakirjassaan *Volunteering as Leisure/Leisure as Volunteering : an International Assessment*. Heidän tietojensa mukaansa kansainvälinen vapaaehtoistyö on saanut alkunsa noin vuonna 1915, mutta vielä silloin sen ei ajateltu olevan varsinaista turismia. Vapaaehtoismatkailun kerrotaan myös kehittyneen eri tahtiin eri maanosissa, koska niissä on toiminut useita erilaisia organisaatioita, eri aikaan ja eri kohteissa. Esimerkiksi Australiassa toimi Australian Volunteers Abroad, Peace Corps Yhdysvalloissa sekä Voluntary Service Abroad Uudessa-Seelannissa. (Stebbins & Graham 2004, 210.)

Vuonna 1961 vapaaehtoismatkailun modernisoitumiseen ja järjestäytymiseen vaikutti erityisesti Yhdysvaltalaisen kehitysapuryhmän Peace Corps:n perustaminen, jolloin järjestö lähetti ensimmäiset koulutetut vapaaehtoisensa Ghanaan työskentelemään opettajina. Alla olevassa kuviossa 4 on nähtävissä tilanne, jossa silloinen Yhdysvaltojen presidentti John F. Kennedy allekirjoitti Peace Corps'in virallisen perustamisen maaliskuussa 1961 (John F. Kennedy Presidential Library and Museum 2014). Saman vuoden loppuun mennessä Peace Corps oli laajentanut toimintaansa merkittävästi, sillä vapaaehtoisia oli jo yli 500 yhdeksässä eri maassa. Toiminta laajeni 50 vuodessa niin paljon, että vapaaehtoistyökohteita vuonna 2010 oli 139 maasta lukuisilla eri aloilla, ja heidän yhteenlaskettu lukumääränsä oli yli 200 000. (Peace Corps 2014.) Tämä on vain yksi esimerkki siitä, kuinka räjähdysmäisesti vapaaehtoismatkailu lähti kehittymään toisen maailmansodan jälkeen. Peace Corpsin perustaminen on ollut selkeästi merkittävä tekijä vapaaehtoismatkailun kehittämisessä, sillä se on mainittu lähes kaikissa vapaaehtoismatkailun historiaa koskevissa teksteissä kuten kirjoissa muissa julkaisuissa.

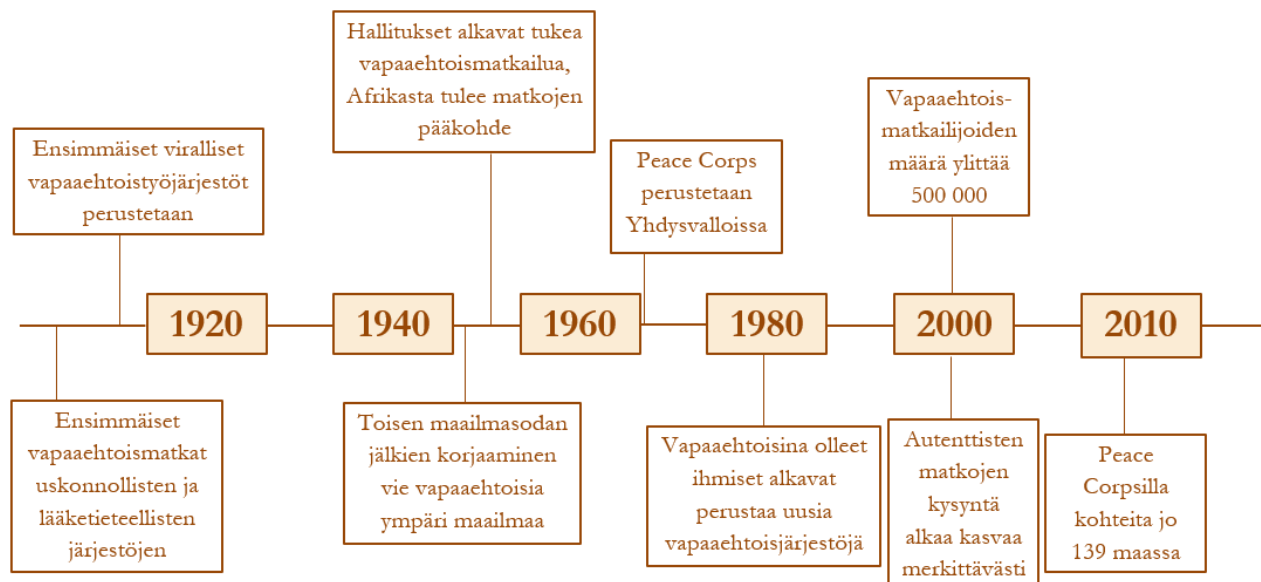

Kuvio 4 Peace Corpsin virallinen perustamistilaisuus 1.3.1961 (John F. Kennedy Presidential Library and Museum 2014)

1990-luvulla vapaaehtoismatkailu jatkoi tasaista kasvuaan, kun vuosikymmen aiemmin vapaaehtoisina olleet ihmiset halusivat jakaa kokemuksiaan ja he alkoivat näin ollen perustaa uusia vapaaehtoisjärjestöjä. Suurin osa näistä voittoa tavoittelemattomista järjestöistä perustettiin Yhdysvalloissa ja niiden toiminta oli täysin lahjoitusten sekä vapaaehtoistyövoiman varassa. 1990-luvun loppuun mennessä vapaaehtoisturistien lukumäärä oli noussut jo 500 000 matkailijaan. (TRAM 2008, 8.)

Vapaaehtoismatkailun trendit ovat olleet noususuhdanteessa koko sen olemassaoloajan. Kuten edellä mainitut merkittävät tapahtumat historiassa ovat vaikuttaneet tämän matkustusmuodon kasvuun, on siihen vaikuttanut 2000-luvulla monia muitakin tekijöitä. Esimerkiksi 2000-luvulla alkanut vaatimus autenttisemmista matkoista on ollut yksi tekijä vapaaehtoismatkailun kasvussa ja sen tarjonnan laajentumisessa. Tällöin matkailijat alkoivat tuntea tarvetta tutustua matkakohteen kulttuuriin ja ihmisiin kunnolla, kun taas aiemmin tämä tarve oli jäänyt vähäiseksi ja matkalla keskityttiin yksinomaan tavallimpiin matka-aktiviteetteihin. Lisäksi ympäristön huomioon ottaminen matkakohteen valinnassa on alkanut olla suuressa nousussa, kun maailmalla on avattu silmät turismin aiheuttamille ympäristöhaitoille. Vapaaehtoismatkailun sanotaankin olevan yksi osa reilua matkailua, koska vapaaehtoismatkalle lähtevän ihmisen motiivit eivät ole täysin itsekkäitä, ja niihin liittyy halua kehittää ja auttaa jotain asiaa matkakohteessa. (Voluntourism.org 2011b.)

Kuvio 5 Vapaaehtoismatkailun merkittävimmät vaiheet historiassa (TRAM 2008, 7-8.; Stebbins & Graham 2004, 210; Peace Corps 2014; Voluntourism.org 2011b)

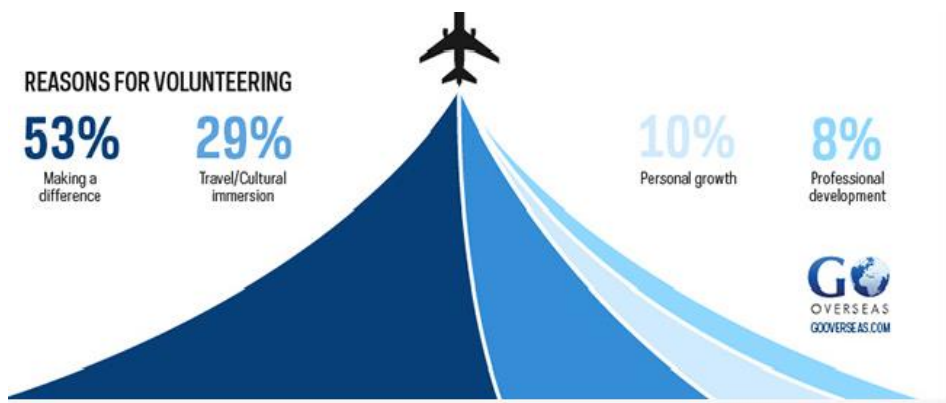
Yllä olevassa kuviossa 5 selvennetään edellä mainittujen historiallisten käännekohtien tapahtumat aikajanana avulla. Koska ensimmäisten virallisten vapaaehtoismatkojen tarkkoja ajankohtia ei tiedetä (TRAM 2008, 7), on ne tässä aikajanassa ajoitettu noin vuoden 1900 kohdalle. Kuvion 5 viimeinen käännekohta on asetettu vuodelle 2010, koska vapaaehtoismatkailun tulevaisuudesta kerrotaan enemmän tämän luvun kappaleessa 3.5.

3.2 Vapaaehtoismatkailijan profili

Vapaaehtoismatkailijalle tyypillinen ominaisuus on halu pitää tauko omasta elämästä ja lähteä ulkomaille kokemaan jotain uutta. Nuoret 18–24-vuotiaat aikuiset päätyvät vapaaehtoisiksi ulkomaille useimmiten viettämään välivuotta opinnoistaan, ja jo valmistuneet työelämässä olevat aikuiset lähtevät vapaaehtoisiksi ulkomaille pitämään taukoa työelämästä. Välivuotta voivat myös viettää muut kuin opiskelijat, sillä nykyaikana monet urautuneet ihmiset haluavat ottaa pidemmän irtioton työstään. Tällainen uratauko voi kestää viikoista kuukausiin, tai jopa vuoden mittaiseksi. Pidemmän aikaa vapaaehtoisena olevat päätyvät useimmiten useiden eri projektien pariin, eli matkan aikana työ tai kohde voi vaihtua useitakin kertoja. (Holmes & Smith 2009, 33.)

Vapaaehtoiseksi voi lähteä lähes kuka tahansa 18–75 –vuotias, jos halua ja motivaatiota vain löytyy. Ikä ei yleisesti ottaen ole este vapaaehtoismatkalle lähtemiseen, sillä matkanjärjestäjien kanssa voi tehdä molemmille osapuolille sopivan järjestelyn. Itse asiassa yli 60-vuotiaiden keskuudessa vapaaehtoismatkailun trendi on nouseva, koska eläkkeelle jäävillä ihmisillä on aikaa matkustaa, ja he haluavat antaa yhteiskunnalle takaisin jossain muodossa. Australia on tässä asiassa maailman kärjessä, sillä sen hallituksen tekemän tutkimuksen mukaan yli 60-vuotiaat ottavat yhä enemmän ja enemmän vapaaehtoistyön mukaan matkasuunnitelmia tehdessä. Eniten näissä tapauksissa matkustetaan Uuteen-Seelantiin esimerkiksi valaiden suojelun merkeissä. (Hindle ym. 2010, 18.)

Vapaaehtoismatkalle lähtevillä voi myös olla erilaisia syitä, jotka määrittelevät matkailijan motiivit, kohteen sekä tavoitteet. Go Overseas (2014), joka on erilaisten opiskelu – ja vapaaehtoisprojektien etsintäsivu, on tehnyt asiasta tutkimusta, jonka tarkoitus oli selvittää vapaaehtoiseksi alkavien motiiveja ja lopullisiin päätöksiin vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi tutkimuksessa mainitaan eri lähteitä, joista matkalle lähtevät etsivät eniten tietoa ennen matkalle lähtöään. Tutkimukseen vastasi Go Overseasin (2014) mukaan tuhansia opiskelijoita, jotka olivat hakeneet heidän opiskelu –tai vapaaehtoisohjelmiin vuonna 2013. Kyselystä selvisi muun muassa se, että 53 % vapaaehtoiseksi haluavista lähtee matkalle vaikuttaakseen johonkin apua kaipaavaan projektiin. 29 % vastaajista puolestaan halusi matkalle kulttuuriin tutustumisen vuoksi, 10 % oman henkisen kasvun ja vain 8 % kertoi ammatillisten taitojen karttumisen olevan pääsyy matkalle. Alla olevassa kuviossa 6 havainnollistetaan asiaa tarkemmin. (Go Overseas 2014.) Tutkimus itsessään vaikuttaa erittäin mielenkiintoiselta, mutta sen luotettavuutta voi ehkä epäillä, koska kyseessä on vain tietyn nettisivun hakijoiden tietoja ja vielä ennen matkaa. Tutkimuksesta ei myöskään selviä se, minne päin vapaaehtoismatkat olivat suuntautuneet tai vastanneiden tarkka ikäjakauma.

Kuvio 6 Vapaaehtoismatkalle lähtevien motiiveja (Go Overseas 2014)

Holmes & Smith (2009) jakavat vapaaehtoismatkailijat kolmeen ryhmään; Säännöllisesti, kausittaisesti ja sesongin mukaan matkakohteessa työskenteleviin vapaaehtoiisiin. Säännöllisesti vapaaehtoisina työskentelevät ihmiset ovat yleensä organisaation toiminnassa mukana säännöllisellä ja jatkuvalla tavalla, ja näissä tapauksissa vapaaehtoismatka on kestoltaan pidempi kuin kausittaisessa- tai sesonkityössä. Kausittaiset vapaaehtoistyöntekijät puolestaan osallistuvat epäsäännöllisesti ja lyhytkestoisesti vapaaehtoistointaan matkansa aikana, esimerkiksi tapahtuman järjestämiseen tai muuhun yhteen tiettyyn projektiin. Sesonkivapaaehtoiset osallistuvat matkakohteen toimintaan tietyn sesongin ajaksi. Esimerkiksi turistinähtävyydet ja info-palveluiden työntekijät voivat olla tällaisia vapaaehtoisia, koska he auttavat kohteessa vain sen huippusesongin ajan. (Holmes & Smith 2009, 39-41.)

Brown & Lehto (2005) jakavat vapaaehtoismatkailijat vain kahteen ryhmään: vapaaehtoistyöhön suuntautuneisiin ja loma-suuntautuneisiin. Vapaaehtoistyöhön suuntautunut henkilö lähtee vapaaehtoismatkalle tarkoituksenaan pyyteettömästi auttaa matkakohdetta, sen ympäristöä tai ihmisiä parhaansa mukaan matkansa ajan. Lomasuuntautunut puolestaan haluaa matkalle kohteeseen, jossa vapaaehtoistyö on vain yksi osa matkan aktiviteetteja eikä sen päätarkoitus. Näissä tapauksissa matkakohde valitaan ensisijaisesti loman onnistumista ajatellen eikä niinkään kohdetta ajatellen. (Holmes & Smith 2009, 94.)

Vapaaehtoismatkalle voi lähteä, olipa ihminen sitten mistä tahansa maasta kotoisin. Lisäksi viime vuosina on tullut enemmän mahdollisuuksia myös vammaisille lähteä vapaaehtoistoihin. Heille on tarjolla vapaaehtoistöitä useiden eri järjestöjen kautta, jotka

ovat ottaneet huomioon muun muassa liikuntarajoitteet tekemällä joistain kohteista helppopääsyiset. Riskinä näissä tapauksissa voi kuitenkin olla se, että vaikka itse majoi-
tus- ja työn kohde ovat helppopääsyisiä, voi lähiseudulla liikkuminen olla vielä liian
haasteellista. (Hindle ym. 2010, 166-167.)

Action Without Borders (2014) määrittelee lähinnä ominaisuuksia, joita vapaaehtoiseksi
lähtevällä tulisi olla. Tällaisia ominaisuuksia ovat muun muassa avarakatseisuus, yhteis-
työkyky sekä realistisuus. Lisäksi henkilöllä tulisi olla taito tehdä eettisiä päätöksiä siten,
että omat teot eivät vahingoita matkakohdetta, ja käytössä tulisi olla sellainen matkan-
järjestäjä joka toiminnallaan tukee reilua matkailua mahdollisimman hyvin. Matkailijalla
tulisi myös olla tietoa kohdemaasta jo ennen sinne matkustamista, jotta hän on mahdol-
lisimman selvillä siellä potentiaalisesti valloillaan olevista yhteiskuntatilanteista ja muista
mahdollisista vastaan tulevista haasteista. (Action Without Borders 2014.)

Noin 57 % vapaaehtoismatkaajista lähtee matkalle yksin, 31 % taas lähtee matkalle joko
yhden tai useamman ystävän kanssa ja 9 % lähtee matkalle kumppaninsa kanssa kah-
destaan. Nämä tiedot perustuvat GeckoGon (2009) tekemään tutkimukseen, jolla selvi-
tettiin vapaaehtoismatkakohteita, ikä- ja sukupuolijakaumaa, matkavarausten tekemistä
sekä matkustusmotiiveja. Tutkimukseen vastasi 2 481 ihmistä Euroopasta, Pohjois-
Amerikasta ja Aasiasta. (GeckoGo 2009.)

Edellä olevien kappaleiden perusteella voidaan siis yleisesti ottaen sanoa, että vapaaeh-
toismatkalle voi lähteä lähes kuka tahansa. Vapaaehtoismatkailijaa ei voi täydellisesti
määritellä, koska iällä, elämäntilanteella tai kansalaisuudella ei ole väliä, kunhan vain
motivaatiota ja oikeanlaista asennetta löytyy vapaaehtoistyöhön ryhtymiseen. Näiden
matkojen ajankohtakin voi vaihdella suuresti, sillä reilu matkailija (Reilun Matkailun
Yhdistys 2014) matkustaa huippusesonkien ulkopuolella, kun taas joskus vapaaehtoisia
tarvitaan töihin juuri huippusesonkien ajaksi (Holmes & Smith 2009, 39-41). Tässä on
siis vain muutamia esimerkkejä siitä, kuinka vaikeaa onkaan vapaaehtoismatkailijaa
määritellä vain muutamalla lauseella, koska jotkin tiedot saattavat olla hyvinkin ristiriit-
taisia toistensa kanssa.

3.3 Vapaaehtoismatkojen järjestäjät

Yksi helpoimmista vaihtoehtoista matkalle lähtemiseen on käyttää jotain matkatoimistoa tai organisaatiota, joka tarjoaa valmiin vapaaehtoismatkapaketin. Hyvää näille pake- teille on sen, että ne sisältävät lähes kaiken mitä vapaaehtoinen voi tarvita: lennot, ma- joituksen ja viisumin, ja heille voidaan taata etukäteen suunniteltu projektityö turvalli- sessa ympäristössä. Tämän lisäksi matkapakettiin yleisesti kuuluu joko koulutusta, kie- len oppimista tai muun tiedon antamista, mikä auttaa vapaaehtoisia sopeutumaan ja valmistautumaan itse vapaaehtoistyöhön. Haasteina näille matkapaketeille on se, että ihminen on sidottu johonkin ennalta maksettua asiaan eikä olosuhteiden mahdollis- sa muutoksissa voida muuttaa ennalta sovittua ohjelmaa varsinkin kehitysmaiden koh- teissa. Lisäksi tällaiset paketit ovat kaikista kalleimpia ja varsinainen sosiaalinen kontakti paikallisväestön kanssa voi jäädä vähäiseksi, koska projektit toteutetaan yhdessä muiden vapaaehtoisten kanssa. (Hindle ym. 2010, 90-93.)

Vapaaehtoismatkoja järjestävät niin koulut, erilaiset järjestöt kuin kaupalliset matkanjär- jestäjätkin. Kouluista esimerkkeinä mainittakoon muun muassa kielikoulut sekä yliopis- tot. Järjestöjä puolestaan on laidasta laitaan: uskonnollisista järjestöistä aina omarahoit- teisiin kansainvälisiin riippumattomiin organisaatioihin. Tarjolla on niin täysin valmiita paketteja kuin sellaisiakin, joissa vain projektijärjestelyt ovat valmiita mutta itse matka- järjestelyt joutuu vapaaehtoinen tekemään itse. (TRAM 2008, 13.)

Matkajärjestelyt voi myös tehdä ihan itse, ja tämä termi tunnetaan myös ”do-it- yourself”-matkana englanninkielisessä kirjallisuudessa. Tällainen vaatii vapaaehtoiselta kuitenkin erittäin laajaa taustatiedon hankkimista ennen matkaa, joskaan se ei silti estä matkalla eteen tulevia yllättäviä tilanteita. Henkilön täytyy siis olla vastuuntuntoinen, itsenäinen sekä valmis mahdollisiin kulttuurien kohtaamisiin, koska hänellä ei ole mat- kassaan sellaista tukea, joka on valmiimpaa pakettia käyttävällä. Positiivista tällaisessa matkajärjestelyssä on se, että se tulee halvemmaksi kuin matkapaketit, koska välittävän järjestön maksuja ei näissä tapauksissa ole. Lisäksi vapaaehtoisella on joustavampi va- paaehtoiskokemus, ja hän voi vaihtaa projekteja eri vapaudella kuin tiettyyn projektiin sitoutunut henkilö. Itsenäinen vapaaehtoismatkailija voi myös etsiä työnsä kohteen jo ennen matkaa tai vasta itse kohteessa. (Hindle ym. 2010, 216-219.)

Hyvä vaihtoehto yksin matkustavalle voi olla työleirille meno, tosin tämä vaihtoehto sopii myös erittäin hyvin sellaisille, joilla ei ole mahdollista olla matkalla pidempää aikaa. Vapaaehtoistyöleirillä tarkoitetaan tavallaan talkoohommiin menemistä ulkomaille muutamaksi viikoksi. Matkoja järjestävät useat organisaatiot ja niiden projektitarjonta vaihtelee suuresti. Työleireillä on viidestä kahteenkymmeneen ihmistä, jotka yhteisvoimin auttavat tietyn projektin toteuttamisen kanssa. Tällaisia projekteja ovat muun muassa rakennus-, puutarha ja korjaustyöt, ja lisäksi tapahtumien järjestäminen. (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2014b.)

3.4 Vapaaehtoismatkailun vaikutuksia

Maailman matkailujärjestö UNWTO toteaa vapaaehtoisturismin olevan ensisijaisesti positiivista matkakohteelle. Vapaaehtoistyöntekijät auttavat paikallisia yhteisöjä niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin kulttuurillisestikin tekemänsä työn kautta. Tämä on UNWTO:n mukaan myös yksi tärkeimmistä ja toimivimmista tavoista kehittää ja jatkaa varsinkin kehitysmaissa tapahtuvissa ruohonjuuritason projekteissa. (UNWTO World Tourism Organization 2011a.)

UNWTO:n (2011) väittämää tukee myös Voluntourism.orgin vuonna 2008 tekemä tutkimus, johon vastasi yli 130 paikallista ihmistä eri vapaaehtoismatkakohteista. Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, miten vapaaehtoistyöntekijät oikeastaan vaikuttavat matkakohteessa paikallisten mielestä. Vastanneista reilusti yli puolet oli sitä mieltä, että vapaaehtoisturismi ei ollut aiheuttanut merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kohteeseen, mutta suurin huolenaihe koski paikalliskulttuurin muokkautumista turismin mukana. Positiivista tässä tutkimuksessa oli myös se, että paikalliset eivät kokeneet samoja uhkia kuin massaturismikohteissa, eli esimerkiksi roskaamisen ja vandalismin kasvua, vaan he kokivat vapaaehtoismatkailun olevan ensisijaisesti ”hyvä juttu”. (Voluntourism International 2008.)

Eri näkökannan asiaan antaa artikkeli, jossa kerrotaan mahdollisista haitoista, joita vapaaehtoinen voi matkallaan aiheuttaa. Pahin mahdollinen tilanne olisi se, jossa vapaaehtoistyöntekijät vievät työpaikat paikallisilta, sillä usein vapaaehtoinen maksaa siitä, että hän pääsee tekemään töitä jonkin projektin parissa. Lisäksi haasteena on se, että vapaa-

ehtoiset ovat ne, jotka rahoittavat kohteiden projekteja. Jos matkakohdeet luottavat liikaa vapaaehtoistyöntekijöiden apuun yhteisönsä kehittämisessä, ei kohde ehkä koskaan pysty itsenäiseen toimintaan ja projektien pitkäaikaiseen kehittämiseen. (Guardian news and Media Ltd. 2013.)

TSCV (2013) löytää vapaaehtoismatkailusta sekä hyviä että huonoja puolia. Hyvää on se, että vapaaehtoiset voivat oikeasti auttaa esimerkiksi luonnonsuojelussa ja tiedottaa näkemästään ja kokemastaan, jolloin uhanalaiset kohteet voivat saada paremman suojeluohjelman. Tämä kuitenkin edellyttää vapaaehtoistyökohteiden olevan jossain uhanalaisessa ympäristössä, mikä taas on asian negatiivinen puoli. Lisäksi vapaaehtoistyöntekijät kuluttavat todennäköisesti rahansa paikallisten palveluihin kansainvälisten yritysten tarjoamien palveluiden sijaan, mikä tuo kohteelle taloudellista hyötyä. TSVC kuitenkin on Guardianin (2013) kanssa samaa mieltä siitä, että tällainen riippuvuus vapaaehtoisten tuomasta taloudellisesta tuesta voi johtaa myös siihen ettei matkakohde pysty koskaan täysin itsenäiseen toimintaan. (TSVC 2013.)

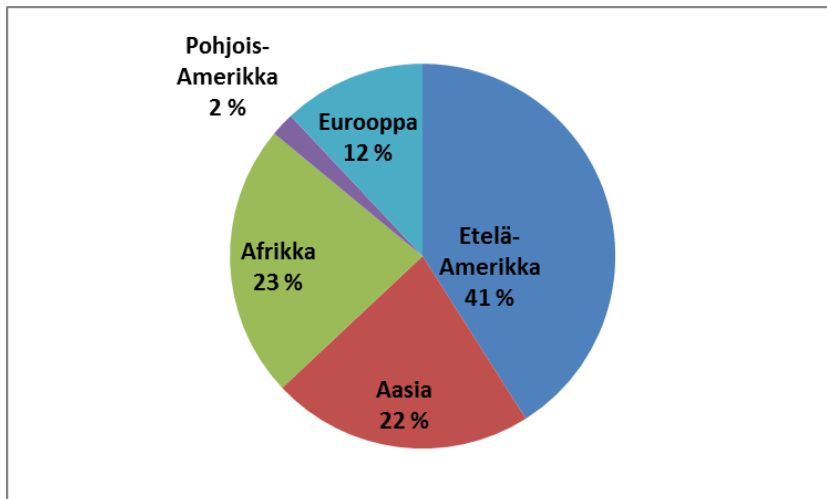
3.5 Vapaaehtoismatkailun tulevaisuus

Kuten edeltävissä kappaleissa jo viitattiin, on vapaaehtoismatkailun trendi ollut nouseva jo vuosia ja sen kasvu jatkuu. UNWTO teki vuonna 2011 laajan reilun matkailun tutkimuksen sisältäen sen silloiset tilastot sekä tulevaisuuden ennusteet. Esimerkiksi vuonna 2012 kansainvälisten matkailijoiden määrä nousi ensimmäistä kertaa yli miljardin, ja luvun oletetaan nousevan jopa 1,8 miljardiin vuoteen 2030 mennessä. Kyseinen järjestö toteaa samassa tutkimuksessa vastuullisen ja luontoystävällisemmän matkustamisen olevan tulevaisuudessa entistä tärkeämpää niin matkailijoiden kuin alalla toimivien palveluntarjoajienkin kannalta. Tällä tarkoitetaan siis sitä, että alan kasvaessa tulee myös ottaa entistä enemmän huomioon matkakohteen negatiivisten vaikutusten minimointi, matkakohteen taloudellisen tilanteen parantaminen sekä kulttuurin että luonnon säilyttäminen ja suojeleminen. (UNWTO World Tourism Organization 2011b.) Näiden numeroiden valossa voidaan siis olettaa vapaaehtoismatkailun kasvavan suuresti myös lähitulevaisuudessa, koska se on osa reilua matkailua. (Reilun Matkailun Yhdystys 2014).

Yeoman (2008) kertoo turismin tulevaisuudesta kertovassa kirjassaan siitä, millaiset asiat muokkaavat tulevaisuudessa matkailijat yhä enemmän kohti autenttisia matkavaihtoehtoja. Esimerkiksi vuonna 2030 tavallinen turisti tulee olemaan sivistynyt ja koulutettu, minkä seurauksena hän on entistä enemmän huolissaan ympäristön tilasta mutta hän haluaa aitoja kokemuksia matkaltaan. Kirjassa mainitaan yhdeksän tärkeää tekijää, jotka tulevat vaikuttamaan tällaisen matkailijan muotoutumiseen: globaali verkosto, eettinen kulutus ja vapaaehtoistyö, halu kokea uusia asioita kaukana kotoa, yksilön koulutus, media, yksilöllisyys, autenttisuus, kiireinen elämäntyyli sekä kiintymys luontoon ja eläimiin. Eettinen kulutus ja vapaaehtoistyö mainitaan tässä kirjassa selvästi, koska tulevaisuudessa matkailijat haluavat entistä enemmän tehdä eettisiä päätöksiä matkoja valitessaan. Tämä johtuu muun muassa siitä, että ihmiset ovat tietoisia matkailun aiheuttamista ympäristövaikutuksista ja he haluavat antaa yhteiskunnalle jotain takaisin liittämällä vapaaehtoistyö lomamatkaansa tukeakseen kohdetta myös eettisesti oikein keinoin. (Yeoman 2008, 167-168.)

Vain vapaaehtoismatkailijoista puhuttaessa on varsinaisia tilastoja vaikea löytää, kuten jo aiemmin todettiin. Useat järjestöt puhuvat tämän matkailusegmentin kasvusta omien vuosikatsauksiensa perusteella, koska laajemman tutkimuksen tekeminen voisi viedä vuosia ja tilastot olisivat näin ollen jo valmistuessaan vanhentuneita. Esimerkiksi Yhdysvalloissa tehty tutkimus, johon vastasi 28 erilaista vapaaehtoismatkojen järjestäjää, kertoi että 61 % heistä odotti vapaaehtoismatkailun kasvavan seuraavana vuonna. Tämä perustui siis heidän omiin tilastoihinsa ja alan tilaa miettien. Tutkimuksesta selvisi myös se, että eniten matkakohhteita tarjoavat Etelä-Amerikka, Afrikka ja Aasia, ja kuvioista 6 selviää tarkemmat prosentit tästä tilanteesta. (Lasso Communications 2009.)

Kuvio 6 Vapaaehtoismatkakokohteiden tarjonta maanosittain (Lasso Communications 2009)

Edellisen kappaleen väittämää tukee myös TRAM (2008), jonka taulukko samasta aiheesta vuotta aiemmin, on alla olevassa taulukossa 2. Ainoa ero näiden kahden välillä on se, että vuonna 2008 Aasia näytti olevan toiseksi suosituin maanosa vapaaehtoismatkailussa, kun taas vuonna 2009 se näyttäisi olevan kolmantena Afrikan jälkeen. Voidaan siis päätellä TRAMin (2008) ja Lasso Communications (2009) tulosten perusteella se, että Afrikka ja Aasia ovat lähes yhtä suosittuja vapaaehtoismatkakohdeita, kun taas Etelä-Amerikka on asiassa selkeässä johdossa.

Taulukko 2 Vapaaehtoismatkakohteet maanosittain (TRAM 2008, 46)

Alue	Kohteet	%
Etelä-Amerikka	179	36 %
Aasia	141	28 %
Afrikka	128	25 %
Eurooppa	37	7 %
Pohjois-Amerikka	10	2 %
Oseania	8	2 %
Etelä-Manner	1	0 %

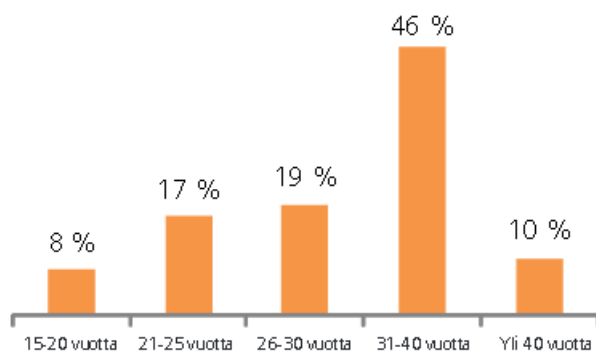
Vapaaehtoismatkailu on viime vuosina kokenut suurta kasvua myös sen vuoksi, että useita eri organisaatioita on liittynyt mukaan kilpailuun vapaaehtoistyön kohteista. Tämä voi kuitenkin tarkoittaa sitä, että vapaaehtoismatkailusta on tullut turismisektorilla osa kaupallista ja monimutkaista kokonaisuutta. Lisäksi palveluntarjoajilla on useita eri motiiveja olla osallisina vapaaehtoismatkailussa, joka voi osaltaan vaikuttaa vapaaehtoisprojektien tarjontaan sekä yrityksen tai organisaation yleiseen toimintaan. Nämä tiedot eivät kuitenkaan muuta sitä faktaa, että vapaaehtoismatkailun trendi on edelleen nouseva, olivat siihen johtaneet syyt sitten mitä tahansa (Holmes & Smith 2009, 36).

Tässä luvussa olevat tilastot eivät ehkä ole täysin ajankohtaisia, mutta kuten Yeoman (2008) mainitsi, tämän hetken trendit luontoystävällisten matkojen ja autenttisten kokemusten etsimiseen tulevat muokkaamaan tulevaisuuden matkailijaa vapaaehtoismatkojen suuntaan entistä enemmän. Lisäksi Holmes & Smith (2009) totesivat uusia organisaatiota syntyvän lisää kokoajan, mikä vaikeuttaa entistä enemmän pätevien tilastojen luomista. Näistä syistä tässä työssä on käytetty saatavilla olevia tilastoja vuosilta 2008 ja 2009, ja mainittu Reilun Matkailun yhdistyksen (2014) oletus alan suuresta kasvusta ja laajentumisesta lähivuosina.

4 Blogit & matkailu

Sana blogi tulee englannin kielen sanasta weblog, joka tarkoittaa internetissä kirjoitettavaa sivustoa. Tällaiselle sivustolle voi kirjoittaa joko yksin vain omista kokemuksistaan tai siitä voi tehdä sallitun myös muille kirjoittajille. Blogin voisi myös sanoa olevan internetissä oleva päiväyri yksilön elämästä. Blogit ilmestyivät internetiin ensimmäistä kertaa vuonna 1999 tarkoituksenaan antaa yksilöille mahdollisuuden kirjoittaa omasta elämästään, mielipiteistään sekä kokemuksistaan. Blogia voi kirjoittaa vain omaksi ilokseen yksityisesti, tai sen voi laittaa julkisesti näkyväksi ja siihen voi myös laittaa liitteeksi kuvia, ääntä tai videoita. (Merriam-Webster 2014.)

Blogeja voi kirjoittaa kuka vain, ja nykypäivänä on erittäin yleistä että blogi ottaa omakseen jonkin tietyn teeman. Esimerkiksi jotkut kirjoittavat vain ruoanlaitosta tai sisustamisesta, kun taas jotkut kirjoittavat vaikka matkailusta tai tietyistä matkakohteista. Blogeissa voi myös olla keskitytty valokuvuihin tai videoihin, ja monet julkisuuden henkilöt kirjoittavat blogeja elämästään faniensa iloksi tai mielipiteitä ilmaistakseen. Blogit voivat myös olla pitkiä ja sisältää sekä tekstiä, kuvia ja videota, ja joskus niissä voi olla vain muutamalla lauseella selitetty tilanne tai tapahtuma. Viestintätoimisto Deski teki kyselyn bloggaamisesta vuonna 2010, johon osallistui 150 suomalaista blogia. Tutkimuksesta selvisi muun muassa se, että 87 % vastanneista kirjoittavat blogia omaksi ilokseen harrastusmaisesti, 8 % kirjoittaa työn puolesta ja 5 % vastanneista kokee blogin olevan keino tienata rahaa. (Viestintätoimisto Deski Oy 2010.)

Kuvio 7 Suomalaisten blogien kirjoittajat ikäryhmittäin (Viestintätoimisto Deski 2010)

Viestintätoimisto Deskin vuonna 2010 tehdyssä suuresta blogikyselystä selvisi myös minkä ikäiset suomalaiset ylipäättään kirjoittavat blogeja. Suurin yksittäinen ikäryhmä oli 31-40-vuotiaat bloggaajat, joita oli peräti 46 %. Toisena tutkimuksessa tuli 26-30-vuotiaat, joita oli 19 % vastanneista, ja kolmantena 21-25-vuotiaat, joita oli 17 % vastanneista. Jos 15-30-vuotiaat vastaajat lasketaan yhteen, on heitä noin 44 % vastanneista, joten sen perusteella voidaan todeta että alle 31-vuotiaatkin kirjoittavat paljon blogeja. Yllä oleva kuvio 7 selventää kyseisen tutkimuksen numeroita pylväsdiagrammina. (Viestintätoimisto Deski 2010.)

4.1 Blogit osana matkailumarkkinointia

Monet matkailuyritykset käyttävät blogeja osana markkinointistrategiaansa. Muun muassa lentoyhtiöt, matkanjärjestäjät ja hotellit kirjoittavat säännöllisiä blogeja pyrkimyksenään antaa palveluistaan realistinen kuva. Näitä blogeja kirjoitetaan useimmiten viikoittain tai kuukausittain, tai silloin, kun yritykseltä tulee jokin uusi tuote tai tutkimus julkiseksi. Yrityksen ylläpitämiä blogeja voi kirjoittaa vain yksi ihminen kerrallaan, tai sen kirjoittajat voivat vaihtua aiheiden mukaisesti. Blogit ovat kiinteä osa sosiaalista mediaa, joka yrityksen käyttämänä tarkoittaa digitaalista markkinointia. Digitaalisen markkinoinnin kategoriaan kuuluvat mainostaminen internetin, sosiaalisen median ja muiden elektronisten kanavien kautta. (WebFinance, Inc. 2014.)

Sosiaalisen median käyttäminen yrityksen markkinoinnissa on erittäin tärkeää nykypäivänä siksi, että kuluttajat haluavat tietoa matkakohteestaan mahdollisimman reaaliaikaisesti ja sellaisilta ihmisiltä, jotka ovat olleet matkakohteessa. Enää ei sokeasti luoteta matkanjärjestäjän tietoihin tai kohdeoppaisiin, vaan ihmiset selvittävät muiden ihmisten kokemuksia matkakohteesta. Tällaiseen tietoon luotetaan paljon siksi, että teksteistä yleensä selviää selkeästi kirjoittajan mielipide kohteesta ja sitä on havainnollistettu muun muassa kuvin ja videoin. (The Holmes Report 2012.)

Golden (2011) kertoo blogien olevan yksi neljästä suosituimmasta sosiaalisessa mediasa käytettävistä markkinointikanavista Facebookin, Twitterin ja LinkedIn:in lisäksi. Blogit ovat hyvä keino markkinointiin, koska niiden avulla tavoittaa suuren yleisön ja tieto on niistä saatavilla koko ajan. Blogien kautta tieto leviää nopeammin ja laajemmin

le kuin esimerkiksi sähköpostin tai uutislehtisten kautta, mikä on mahdollistanut blogien aseman suosittuna markkinointikeinona niin yrityksille kuin yksityisillekin henkilöille. Lisäksi blogeista voi helposti selvittää kirjoittajan asiantuntijuuden lisäksi kirjoittajan persoonallisuus, mikä voi olla takuu tietyntylaisesta lukijakunnasta. Blogien kautta voi ilmaista itseään vapaammin kuin virallisten yritysulkaisujen kautta ja niiden paras julkaisunopeus markkinoinnin kannalta olisi muutamia kertoja viikossa. (Golden M. 2011, 51-59.)

Yrityksien kannattaa käyttää blogien kirjoittamista markkinoinnissaan, koska sellaisen voi helposti perustaa ja usein myös ilmaiseksikin. Lisäksi yritykset voivat hyvällä blogilla saada potentiaalisten asiakkaiden kiinnostusta entistä enemmän. Tällaisessa markkinoinnissa on kuitenkin otettava huomioon se, että blogit tavoittavat niille suunnatun kohderyhmän ja että kirjoittaja on valmis vastaamaan kilpailijoiden kommentteihin. (Juslén 2009, 205-207.)

Holmes Report (2012) toteaa sosiaalisen median vaikuttavan kuluttajan matkapäätöseen erityisesti matkan alku- ja loppusuunnitelmia tehdessä. Tämä tuli ilmi tutkimuksesta, jossa tutkittiin matkan neljää eri vaihdetta: inspiraatio, päätös, ostaminen ja kokemus. Tutkimukseen vastasi 4 600 kuluttajaa 13 eri maasta. Matkan suunnittelussa, eli inspiraation ja päättämisen osa-alueilla, kuluttajista noin 63 % turvautui johonkin sosiaaliseen mediaan matkapäätöstä tehdessään. Blogien kannalta asiaa tutkaillen, Yhdysvalloissa 37 % vastaajista kertoi ensimmäisenä lukevansa matkablogia kohteesta, ja Euroopassa vastaava tulos oli 33 %. Nämä tulokset kertovat siis sen, että matkablogeilla on selkeä osuus kohdetiedon hankkimiseen ennen matkaa. (The Holmes Report 2012.)

Matkailu-aiheisia blogeja kirjoittavat siis niin yksityishenkilöt kuin yrityksetkin, kuten Viestintätoimisto Deski (2010) ja WebFinance Inc (2014) myös totesivat. Tällaisia blogeja arveltiin vuonna 2008 olevan jo 200 miljoonaa, ja joka päivä niitä perustetaan lisää. Ennen turvauduttiin matkaesitteisiin, opaskirjoihin ja matkatoimistojen tietouteen matkakohdeista, kun nykyään turvaudutaan suurimmaksi osaksi digitaalisiin lähteisiin. Matkablogien suosio voi johtua muun muassa siitä, että varsinkin yksityishenkilöiden kirjoittamat omat blogit ovat useimmiten avoimia ja lukijat voivat kommentoida julkaisuja sekä kysyä kysymyksiä kirjoittajalta. Internetistä löytyykin kätevästi useita listauksia

erilaisista matkablogeista. Esimerkiksi Tripadvisor (2014) ja Lonely Planet (2014) tarjoavat blogeja, joista saa kätevästi erilaisia matkaideoita.

4.2 Blogit osana vapaaehtoismatkailua

Kuten Viestintätoimisto Deski (2010) totesi aiemmin, voi blogeihin valita teeman, jota kirjoittaja noudattaa kirjoituksissaan. Matkailuaiheisia blogeja löytyy todella paljon ja niissäkin on usein valittu jokin erikoisteema, kuten maanosa, ulkomailla asuminen tai vaikka vapaaehtoistyö ulkomailla. Esimerkiksi suomalainen suosittu matkailusivusto Rantapallo.fi (2014) tarjoaa mahdollisuuden kirjoittaa blogia Blogit –osiossaan siten, että matkailu aiheena tulee kirjoituksista esille tavalla tai toisella. Vapaaehtoistyötä koskevia blogeja löytyy täältä useita, ja suurin osa näistä bloggaajista on jatkanut blogin kirjoittamista vielä vuosia vapaaehtoismatkan jälkeenkin. Rantapallo.fi-sivustolla on yli 200 000 seuraajaa, joten voi olettaa, että suomalaiset ovat kiinnostuneita matkablogeista sekä niiden sisällöstä mahdollisia matkavinkkejä metsästäen.

Vapaaehtoistyötä koskevia blogeja löytyy Suomesta useita edellisessä kappaleessa mainitun esimerkin lisäksi. Esimerkiksi Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO (2013) ylläpitää sivua, josta löytyy kätevästi useita erilaisia matkailua koskevia blogeja. Aiheita ovat opiskelu, harjoittelu ja työssäoppiminen sekä vapaaehtoistyö. Sivustolla on aiheiden alla kätevästi linkit suoraan blogeihin, ja niissä on myös maininta kuka blogia kirjoittaa ja missä matkakohteessa hän on. Kyseiselle sivulle voi myös halutessaan ottaa yhteyttä ja laittaa oma bloginsa jakoon halutessaan. (Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO 2013.)

Maailmanvaihto ry (2014) ylläpitää myös sivustoa, jolle on listattu heidän vapaaehtoisohjelmissaan mukana olevia ihmisiä sekä heidän kirjoittamia blogejaan. Tällä sivulla on CIMOn (2013) tapaan selkeä lista, jossa kerrotaan kuka blogia kirjoittaa ja missä päin maailmaa se tapahtuu. Kirjoittajia on laidasta laitaan: on juuri koulunsa päättäneitä opiskelijoita, jotka haluavat lähteä seikkailemaan, on taukoa työelämästä pitäviä kypsempiä ihmisiä sekä välivuotta pitäviä eri-ikäisiä ihmisiä. (Maailmanvaihto ry 2014.) Tässä siis muutamia esimerkkejä siitä, että Suomessakin vapaaehtoismatkablogeja löytyy useita erilaisia.

5 Tutkimuksen kulku

Tässä luvussa kerrotaan tutkimuksesta tarkemmin. Valittu tutkimusmenetelmä on laadullinen eli kvalitatiivinen ja tiedonkeruumenetelminä toimivat teemahaastattelut ja Webropol -kyselyt. Luvussa kerrotaan laadullisesta tutkimuksesta, tämän tutkimuksen etenemisestä yleisesti, sekä lopussa pohditaan tutkimuksen luotettavuutta.

5.1 Laadullinen tutkimus

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä pyrkii tutkittavan ilmiön ymmärtämiseen kokonaisvaltaisesti ja todellista elämää kuvaten. Tarkoitus ei ole testata erilaisia väittämiä todeksi vaan tieto halutaan hankkia luonnollisista tilanteista valittua kohdejoukkoa käyttämällä. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi haastattelut tai osallistuva havainnointi, joista tutkija pyrkii löytämään tietylle asialle uusia odottamattomia näkökulmia. Lisäksi tutkimussuunnitelmaa joutuu joskus muuttamaan saatujen tietojen perusteella, eli tutkimuksen täytyy joustaa uusien tietojen valossa. Laadullinen tutkimusmenetelmä on paras vaihtoehto silloin, kun tarkoituksena on kerätä laadullista tutkimusaineistoa määrällisen sijaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.)

Tavallisimmat laadullisen tutkimuksen menetelmät aineiston keräämiseen ovat haastattelut, kyselyt, havainnointi sekä erilaisista dokumenteista saatu tieto. Tutkimusongelmasta ja tavoitteista riippuen näitä tapoja voidaan käyttää joko yksinään tai yhdistellen. Esimerkiksi jos tutkimus on asettelultaan vapaa, on laadullinen tutkimus parempi kuin määrällinen. Määrällisessä tutkimuksessa puolestaan käytetään tiukempaa tutkimustyyliä, jossa tarvitaan enemmän strukturoituja materiaalin keräämistapoja. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71.)

Tämän tutkimuksen tekemiseen on valittu laadullinen tutkimusmenetelmä, koska työn päätavoite on saada selville ihmisten erilaisia näkökulmia vapaaehtoismatkailusta ja siihen liittyvästä bloggaamisesta. Pyrkimys tässä tapauksessa ei ole todistaa mitään väitteitä todeksi, vaan hankkia yksilöiltä tietoa ja sen pohjalta analysoida saatuja tuloksia. Teoriaan perustuen tietynlaiset vastaukset vapaaehtoismatkailusta ovat odotettavissa, kuten esimerkiksi tieto matkan aikana käytetystä projektista. Kuitenkin tärkein pyrkimys on

saada kerättyä yksilöiden kokemuksia ja mielipiteitä, ja näiden kautta löytää vapaaehtoismatkailussa olevia haasteita ja onnistumisia sekä vastausten perusteella arvioida vapaaehtoismatkablogi -kirjoittamisen totuudenmukaisuutta. Lisäksi tutkimustuloksien kannalta tärkeintä on vastauksien laatu määrän sijaan. Valitut vastaajat ovat tietystä kohderyhmästä ja heidän vastauksiensa perusteella on tarkoitus ymmärtää vapaaehtoisena ulkomailla olemista haasteiden ja onnistumisten kautta, eli laadulliselle tutkimukselle ominaista ilmiön ymmärtämistä.

5.2 Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä

Haastattelut ja kyselyt ovat paras keino saada vastauksia suoraan ihmisiltä. Haastattelulla tarkoitetaan henkilökohtaisesti tapahtuvaa haastattelua, jossa vastaaja vastaa haastattelijan tekemiin kysymyksiin tietystä aiheesta siten, että haastattelijä merkitsee saatuja vastauksia muistiin. Kysely puolestaan tarkoittaa tilannetta, jossa vastataan kyselylomakkeen kautta kysymyksiin, joko valvotussa tilanteessa tai henkilön itsensä kotona. Suurin ero haastatteluissa ja kyselyissä on siis tiedonkeruuvaiheessa. Tämä tarkoittaa siis sitä, että kyselyyn vastatessa henkilöt merkitsevät itse omat vastauksensa, kun taas haastatteluissa sen tekee haastattelijä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72-73.)

Haastatteluissa esimerkiksi on suurena vahvuutena joustavuus, sillä haastattelutilanteessa voidaan muokata tai selittää kysymystä tarkemmaksi tai käydä keskustelua vastaajan kanssa. Lisäksi jos haastattelun aikana huomataan että vastaaja jo vastasi seuraavaan kysymykseen, voidaan tilanteessa siirtyä eteenpäin ilman turhia toistoja. Tavoitteena on haastattelujen avulla saada mahdollisimman paljon tietoa halutusta aiheesta. Joissain tilanteissa on hyvä antaa vastaajille aikaa tutustua etukäteen haastattelukysymyksiin, jotta he ehtivät hetken pohtia vastauksiaan. Toisaalta haastattelut yleensä sovitaan henkilökohtaisesti ja sille asetetaan paikka ja aika, joten ainakin haastatteluaihe on vastaajille tuttu ennen virallista tilannetta, vaikka tarkat kysymykset jäisivätkin vielä tässä vaiheessa epäselviksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72-73.)

Haastattelut voidaan jakaa kolmeen osaan; strukturoituihin, puoli-strukturoituihin ja avoimiin, ja niitä voi tehdä niin yksilöille, pareille tai ryhmille. Strukturoitu haastattelu on useimmiten lomake, joissa on tarkat kysymykset ja vastausvaihtoehdot. Tätä mene-

telmää käytetään varsinkin silloin, kun vastaajat ovat yhteneväisestä kohderyhmästä ja vastausvaihtoehtojen miettimiseen on kulutettu paljon aikaa ja sen eteen on tehty paljon etukäteissuunnittelua. Puolistrukturoitua mallia eli niin sanottua teemahaastattelua käytetään puolestaan silloin, kun halutaan selvittää näkemyksiä aroista aiheista tai heikosti tiedustetuista asioista. Tälle tavalle on ominaista se, että tutkimukselle on valittu teema, mutta kysymykset eivät ole liian tarkasti rajattuja. Lisäksi kysymyksien paikkoja voi vaihdella ja niitä voi tulkita paremmin kuin strukturoidussa mallissa. Avoin eli ei-strukturoitu haastattelumetodi taas antaa vastaajille mahdollisuuden muotoilla asiat täysin oman mielen mukaisesti. Haastattelun on tarkoitus olla enemmän keskustelu kuin virallinen haastattelu, jolloin vastauksia ei ohjailta liikaa, jotta niistä saataisiin mahdollisimman erilaisia ja syvällisiä näkemyksiä esille. (Metsämuuronen 2006, 114-115.)

5.3 Aineiston keruu

Tämän työn aineisto on kerätty ensisijaisesti puolistrukturoituja Webropol -kyselyjä lähettämällä valituille vastaajille. Lisäksi tutkimusta tukee yksi pitkä teemahaastattelu. Materiaalin keräystavaksi valittiin ensisijaisesti kysely internetissä, koska sen oletettiin tavoittavan mahdollisimman hyvin vastaajia. Lisäksi henkilökohtaisesti tehtyyn teemahaastatteluun vastasi yksi henkilö. Materiaali tutkimukseen kerättiin huhtikuun 2014 aikana, jolloin kyselyt lähetettiin potentiaalisille vastaajille sähköpostitse ja teemahaastattelu toteutettiin toukokuun 2014 alussa. Kyselyn linkki suljettiin toukokuun alussa ja saadut tulokset ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset liitettiin työhön toukokuussa.

Vastaajat tähän tutkimukseen on valittu käyttämällä Blogihaku -palvelua hakusanalla ”vapaaehtoistyö”. Hakutuloksen mukaan tällaisia blogeja oli useita satoja, mutta niistä valittiin huolellisen läpikäynnin avulla vain sellaiset vastaajat, jotka ovat pitäneet blogia ollessaan vapaaehtoismatkalla. Tällaisia blogeja löytyi noin 40 kappaletta. Kaikki tähän tutkimukseen vastanneet henkilöt ovat suomalaisia bloggaajia, jotka ovat jossain vaiheessa elämänsä olleet vapaaehtoistoissa ulkomailla. Valitut blogit ovat sellaisia, joissa on mahdollisimman hyvin kerrottu itse vapaaehtoistyöstä sekä muista kokemuksista matkojen aikana. Syynä tähän valintatapaan on ollut se, että tätä kautta on voitu parhaiten selvittää se, miten totuudenmukaisia vapaaehtoisten kirjoittamat blogit oikeastaan

ovat, kun niissä on ollut paljon yksityiskohtia. Vastajaat on valittu Suomesta siksi, että tutkimuksen rajaaminen olisi selkeää sen sijaan että haastateltavat olisivat ympäri maailmaa eri kohteista ja erilaisista taustoista.

Lisäksi on hyvä tietää, että tutkimukseen vastanneet henkilöt on otettu useilta eri matkablogi -sivuilta. Tähän syynä oli se, että tällä tavalla blogien kirjoittajat ovat voineet rehellisesti vastata, ovatko he kirjoittaneet blogiin totuudenmukaisesti. Esimerkiksi, jos työn tekijä olisi valinnut kaikki vastaajat vaikka Rantapallon (2014) blogi -osioista, olisi silloin ollut epätodennäköisempää saada tähän kysymykseen rehellisiä vastauksia. Tutkimus olisi siis voinut kertoa sen kuinka moni vain tuolla kyseisellä sivulla kirjoittaa vapaaehtoiskokemuksistaan rehellisesti, mutta tutkimuksen luotettavuus olisi voinut kärsiä. Oletettavasti vastaajat eivät olisi myöntäneet mahdollisia epärehellisiä kirjoituksiaan, koska tästä tutkimuksesta olisi selvinnyt, että kaikki vastanneet ovat vain tietyltä matkablogi-sivulta.

Tutkimuskysymyksiä oli tehty noin kaksi viikkoa ennen kyselyn lähettämistä eteenpäin, ja ne oli tarkistutettu tämän työn ohjaajalla ennen kyselyiden lähettämistä. Kysymyksiä kyselyssä oli 11 kappaletta, joista viisi ensimmäistä olivat taustatiedon saamista varten ja loput kuusi olivat avoimia kysymyksiä (Liite 1), joihin vastaajat saattoivat vastata omin sanoin. Kyselyt lähetettiin ensin potentiaalisille vastaajille sähköpostitse ja kyselyn linkki laitettiin erälle suljetulle matkabloggaajien yhteisösivulle. Tässä vaiheessa kyselyä oli siis lähetetty eteenpäin noin 20 ihmiselle sekä matkabloggaajien yhteisösivulta oletettiin saatavan myös vastaajia.

Muutaman viikon jälkeen työn tekijä huomasi että vastauksia tuli liian vähän ja liian hitaasti, joten kyselyä laitettiin liikkeelle lisää sähköpostitse. Tämän lisäksi tässä vaiheessa potentiaalisia vastaajia lähestyttiin myös Google+ -palvelussa, jos blogien kirjoittajien sähköpostitietoja ei ollut julkisesti näkyvillä. Voidaan siis todeta, että työn tekijä yritti eri kanavia käyttäen saada vastauksia valitulta kohderyhmältä. Haasteista huolimatta tutkimukseen vastasi viisi ihmistä ja yksi henkilö vastasi pidempään teemahaastatteluun.

5.4 Tutkimuksen reliaabelius ja validius

Reliaabelius tutkimuksessa tarkoittaa toistettavuutta, eli sitä, saadaanko tutkimuksessa samat tulokset eri vastaajilta. Selvennettyinä, jos tutkimukseen vastanneista useat ovat samaa mieltä jostain asiasta, voi tutkimusta pitää reliaabelina (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231). Tätä tutkimusta voi näin ollen pitää reliaabelina, koska samoihin kysymyksiin vastattiin samalla tavalla. Esimerkiksi haasteista puhuttaessa 80 % vastaajista mainitsi jonkinlaiset kulttuurien kohtaamiset, eli voidaan olettaa tuloksen olevan samankaltainen jos kyselyyn vastaisi viiden ihmisen sijasta viisikymmentä. Luonnollisesti tämä tutkimus olisi reliaabelimpi, jos siihen olisi vastannut useampia kymmeniä vastaajia. Kuitenkin viiden kyselyyn vastanneen sekä yhden teemahaastattelun tuloksien perusteella voidaan todeta tutkimuksen olevan reliaabeli. Vastaajien määrällä on kuitenkin ollut tämän tutkimuksen luotettavuuden kannalta merkitystä. Esimerkiksi jos vastaajia olisi ollut useita kymmeniä ja niistä olisi ilmennyt samoja asioita monta kertaa, voitaisiin sanoa tutkimustulosten olevan luotettavampia kuin viiden vastaajan perusteella saadut tulokset. Lisäksi on mahdollista että useammista vastauksista olisi voinut selvitä jokin matkakohde tai matkan kesto suosituimmaksi, mikä tässä tutkimuksessa jäi selvittämättä. Toisaalta nämä tiedot eivät olisi vastanneet asetettuihin tutkimuskysymyksiin, mutta näistä tiedoista olisi voinut olla hyötyä tarkempien trendien saamiseksi.

Tutkimuksen validius tarkoittaa periaatteessa tutkimuksen pätevyyttä. Validius määrittelee sen, onko tutkimuksessa mitattu juuri sitä asiaa, mitä sen oli tarkoituskin mitata. Tutkimuksen pätevyyteen voi vaikuttaa muun muassa se, ovatko kaikki vastaajat ymmärtäneet kysymykset samalla tavalla, vai onko osa vastaajista mahdollisesti käsittänyt kysymykset jotenkin väärin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 232). Tämän tutkimuksen voi sanoa olevan validi, koska tutkimustuloksista selviää juuri ne asiat, joita oli tarkoituskin tässä tapauksessa selvittää. Lisäksi kyselyn avoimet kysymykset oli muokattu selkeästi ja niihin oli laitettu selvennys alapuolelle (Liite 1), mikä tarkoittaa vastaajien ymmärtäneen kysymykset samalla tavalla ja niihin on vastattu tutkimuksen kannalta juuri oikealla tavalla.

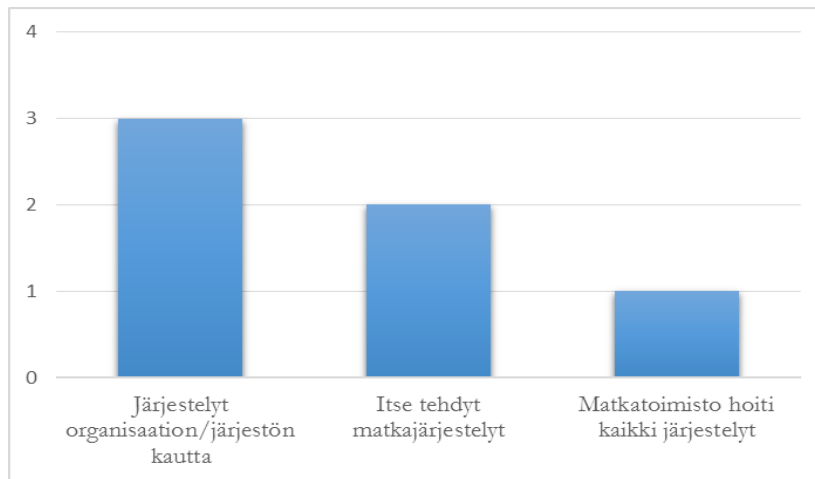
6 Tutkimustulokset

Tässä luvussa esitellään kyselyistä ja haastatteluista saadut tutkimustulokset. Alussa kerrotaan yleisesti saaduista tuloksista, jonka jälkeen käsitellään kolmea tutkimusongelmaa erikseen. Kyseiset tutkimusongelmat ovat siis vapaaehtoismatkalla olleet haasteet, onnistumiset sekä blogikirjoittamisen totuudenmukaisuus. Tavoitteena on kertoa mahdollisimman yksityiskohtaisesti tulokset sekä vastata esitettyihin tutkimuskysymyksiin.

6.1 Yleistä tietoa tutkimuksesta

Sähköpostitse laitettu linkki Webropol –kyselyyn on avattu yhteensä 23 kertaa vastausta lähettämättä ja siihen vastattiin yhteensä viisi kertaa. Eli prosentteina kyselyn avanneista siihen vastasi 18 % ja sen avasi vastausta lähettämättä 82 %. Tässä luvussa oleviin kuvioihin ja prosentteihin on laskettu mukaan sekä kyselyyn vastanneet että teemahaastatteluun vastannut henkilö.

Kyselyn viisi ensimmäistä kysymystä koskivat matkan taustatietoja. Tässä osiossa kysyttiin siis vastaajan ikä, matkakohde, matkan kesto, miten matka oli varattu sekä kuinka usein vastaaja kirjoitti blogia matkan aikana (Liite 1). Näillä tiedoilla haluttiin yksinkertaisesti tietää matkan taustasta sellaisia asioita, jotka ovat voineet vaikuttaa vapaaehtoismatkan kokemukseen. Esimerkiksi voidaan olettaa että eri maanosissa on erilaisia tapoja, jotka ovat voineet aiheuttaa erilaisia kulttuurien kohtaamisia. Lisäksi matkan kestosta voi puhuttaessa voidaan olettaa, että pidempään kestäneellä matkalla on todennäköisemmin ollut enemmän haasteita kuin lyhyellä. Matkajärjestelyistä kysyttiin puolestaan sen vuoksi, koska jo johdannossa mainittu matkanjärjestäjän tekemät varaukset ovat voineet vaikuttaa kokemukseen, haluttiin selvittää, onko näin käynyt myös muiden kohdalla. Alla olevasta kuvioista 8 näkee sen, että vastaajista kolme oli tehnyt matkavarauksensa organisaation tai vastaanottavan järjestön kautta, kaksi oli tehnyt varaukset itse ja yksi henkilö oli antanut matkatoimiston hoitaa tarvittavat järjestelyt.

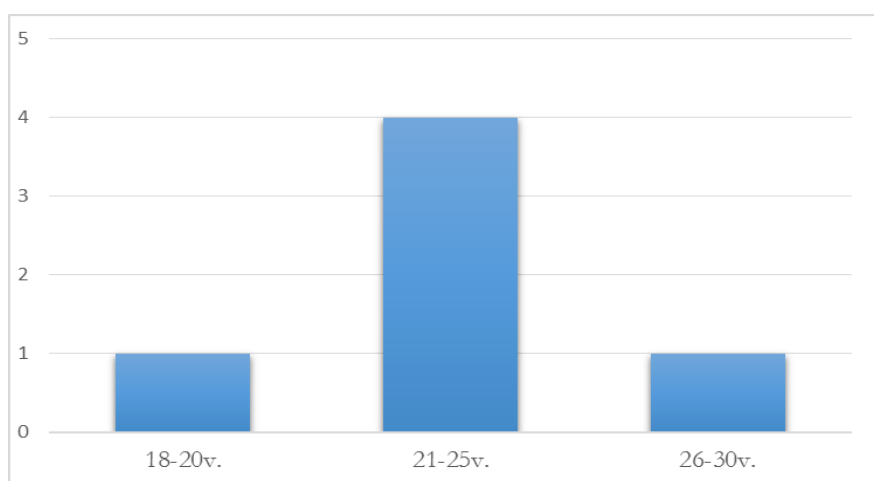

Kuvio 8 (n = 6) Vastaajien matkajärjestelyt prosentteina

Kyselyistä ja pitkästä haastattelusta saadut tulokset koodattiin siten, että kyselyihin vastanneet on merkitty kirjaimella K ja haastatteluun vastannut kirjaimella H. Lisäksi heidät on eritelty kirjaimen jälkeen olevalle numerolla. Taustatiedoista tärkeimmät tutkimuksen kannalta olivat tieto iästä ja vapaaehtoistyön maanosasta, joten ne on myös merkitty kirjaimen jälkeen. Eli selvennyttynä, esimerkiksi koodi K2 (26-30v., Aasia), kertoo kyselyyn vastanneen olleen 26 -30-vuotias ja hän oli vapaaehtoisena Aasiassa. Tieto maanosasta on tärkeä tutkimuksen kannalta sen vuoksi, että se voi selittää mahdollisia haasteita, esimerkiksi jos kulttuurien kohtaamisen kanssa on tullut jotain haasteellista vastaan, voi se johtua yksinkertaisesti siitä että vastaaja on ollut jossain päin Afrikkaa. Ikä puolestaan on hyvä selvittää siksi, että vapaaehtoismatkalle lähtevien ikäjakauma voi vaihdella 18 ja 75 –vuoden välillä (Hindle ym. 2010, 18) joten työn tekijästä tämän selvittäminen tuntui tärkeältä.

Yhteensä kyselyyn vastasi viisi ihmistä, ja kirjoittaja sai myös yhden pidemmän teemahaastattelun. Teemahaastattelu toteutettiin loppujen lopuksi puhelimitse erinäisten aika-tila-tila haasteiden vuoksi. Kysely puolestaan oli saatavilla edellä mainituissa paikoissa lähes kuukauden, jonka aikana kirjoittaja aina välillä lähestyi uusia potentiaalisia vastaajia lisävastausten toivossa, mikä ilmenee myös kappaleesta 5.3., jossa kerrottiin aineiston keruusta. Loppujen lopuksi saaduista vastauksista selvisi paljon asioita vapaaehtoismatkan haasteista ja onnistumisista, jotka auttoivat johtopäätöksiä tekemisessä suuresti, ja tuloksia tukee pitkästä haastattelusta saadut tiedot.

Tämän tutkimuksen kysymyksiin laitettu ikähaitari on valittu sekä Viestintätoimisto Deskin (2010) tutkimuksen että Lonely Planetin vapaaehtoismatkakäsikirjan (2010) perusteella, kuitenkin mitään ikäryhmää pois sulkematta. Koska vapaaehtoismatkailija voi olla 18-75-vuotias, piti kyselyyn laittaa useita ikävaihtoehtoja. Liitteestä 1 löytyy käytetyt kyselyn kysymykset. Kuviosta 9 näkee puolestaan sen, että vastaajista neljä oli 21-25-vuotiaita, ja 18-20-vuotiaita oli yksi sekä 26-30-vuotiaita oli myös yksi. Muihin ikäluokkiin ei löytynyt vastaajia tässä tutkimuksessa. Voidaan siis todeta iän puolesta vastaajien olleen aika nuoria, mikä myös tukee vapaaehtoismatkailijan profiili –kappaleessa ollutta tietoa siitä, että useimmat vapaaehtoismatkailijat ovat iältään 18-24-vuotiaita (Holmes & Smith 2009, 33).

Kuvio 9 (n=6) Vastaajien ikäjakauma prosentteina

Matkakohteesta kysyttäessä oli vastausvaihtoehdot laitettu maanosittain. Tulokset vaihtelivat siten, että kaksi vastaajaa oli ollut jossain päin Eurooppaa, kaksi Afrikassa ja kaksi jossain päin Aasiaa. Matkojen kesto puolestaan oli ollut kahdella vastaajalla alle kuukauden, kahdella 4-6 kuukautta ja kaksi olivat olleet matkalla 10-12 kuukautta. Eli tähän tutkimukseen vastanneet henkilöt ovat olleet matkakohteiden ja matkan pituuden kannalta aika tasavertaisia. Jos vastauksia olisi ollut useampia kymmeniä, olisi tuloksista varmasti erottunut jokin maanosa tai matka-aika paremmin.

Blogeista puhuttaessa tutkimuksesta selvisi, että vastaajista neljä kirjoitti blogiaan muutamia kertoja viikossa, yksi päivittäin ja yksi muutaman kerran kuukaudessa. Tällä kysymyksellä työn tekijä halusi yksinkertaisesti selvittää sen, kuinka usein blogeja oli kir-

joitettu. Koska neljä vastaajaa kirjoitti blogiaan muutamia kertoja viikossa, on ilmeistä, että näille vastaajille on blogin kirjoittaminen tuntunut mukavalta, koska sitä on niinkin usein haluttu tehdä. Yksi vastaaja kirjoitti blogiaan muutamia kertoja kuukaudessa lähinnä sen vuoksi, koska hänellä ei ollut internetiä käytössään kovin usein.

Taustatietojen saamisen lisäksi työn tekijä halusi selvittää, millaisissa vapaaehtoistyöprojekteissa vastaajat olivat matkansa aikana olleet mukana, ja se oli yksi avoimista kysymyksistä. Kysymys jätettiin avoimeksi, koska vapaaehtoistyöprojekteja on niin paljon erilaisia, eri kohteissa ja eri taitoisille ihmisille (Hindle ym. 2010, 11-12) ettei niitä oikein vaihtoehdoittain voinut kyselyyn selkeästi laittaa. Vastauksista selvisi se, että projekteja on todellakin erilaisia, sillä kaikki vastaajat olivat tehneet erilaisia vapaaehtoistöitä matkojensa aikana. K1 (21-25v., Eurooppa) oli ollut mukana Punaisen Ristin kautta terveydenhoitoalalla, K2 (20-30v., Aasia) oli tehnyt eläintensuojelutyötä, K3 (21-25v., Afrikka) teki töitä orpokodissa, terveydenhoitoalalla että rakennustöiden parissa, K4 (21-25v., Afrikka) teki opetustyötä sekä erilaisia rakennusprojekteja ja vastaaja K5 (18-20v., Eurooppa) oli mukana lasten ja nuorten vapaa-ajan ohjaamisen parissa. H1 (21-25v., Aasia) oli ollut matkansa aikana ensin orpokodissa töissä, jonka jälkeen hän siirtyi eläintensuojelutyöhön. Näiden tulosten perusteella on selvää, että useampi vapaaehtoinen tekee matkansa aikana useampaa kuin vain yhtä projektia.

6.2 Haasteet

Kyselyyn muotoiltu kysymys koskien vapaaehtoismatkalla olleita haasteita oli muodossa ”Mikä oli haasteellisin kokemus/asia matkasi aikana?” (Liite 1). Vastauksista kävi ilmi selkeästi se, että matkalla eteen tulleet haasteet olivat johtuneet suurimmaksi osaksi jonkinlaisesta kulttuurien välisestä kohtaamisesta. Esimerkiksi vastaaja K3 (21-25v., Afrikka) kertoi suurimman haasteen olleen lasten huonon kohtelun näkeminen kohteessa. Kyseinen henkilö oli nähnyt lapsiin kohdistunutta väkivaltaa, tarkemmin sanottuna lapsen lyömistä kepillä, mikä oli tuntunut hänestä erittäin ikävältä. Myös vastaaja K4 (21-25v., Afrikka) totesi suurimpien haasteiden koskeneen kulttuurieroja matkakohhteessa.

Haasteellisin kokemus oli omin silmin nähdä kuinka lapsia kohdeltiin. Eräänä päivänä kävellessäni orpokodilta takaisin silloiseen majapaikkaani näin kuinka naapurin mies löi

"pikkuveljeäni" kadulla kepillä. Hain tuon 5vuotiaan pojan syliini ja se itki sylissäni monta tuntia.. (K3, 21-25v., Afrikka.)

Haasteiksi koettiin myös uuteen maahan mennessä asumistilanteen muuttuminen. Esimerkiksi vastaaja K1 (21-25v., Eurooppa) totesi vaikeaa olleen sopeutuminen yhteis-asumiseen kämppäkavereiden kanssa, varsinkin kun hän oli ennen matkaa tottunut asumaan yksin. Sama vastaaja totesi uudessa maassa olleen erilaisen työkuulttuurin myös haasteeksi.

K5 (18-20v., Eurooppa) kertoi haasteena olleen pienessä kylässä työskentelyn. Vastaaja oli 10-12 kuukautta Euroopassa, ja matkajärjestelyt oli hoitanut kohdeorganisaatio. Tämä tarkoitti muun muassa sitä, että tuen saaminen muilta oli vaikeaa, koska samassa paikassa ei ollut juurikaan muita vapaaehtoisia tai samassa tilanteessa olevia. Haasteena oli myös englannin kielellä pärjääminen kylässä, jossa sitä ei yleisesti puhuttu.

Suoritin vapaaehtoistyötä hyvin pienellä paikkakunnalla, joten muiden vapaaehtoisten tapaaminen ja tätä kautta 'vertaistuen' saaminen muilta samassa tilanteessa olevilta oli haastavampaa. Myöskin, että pienellä paikkakunnalla ihmiset eivät odota tapaavan ulkomaalaisia, joten kommunikointi englannilla oli joskus haastavaa. (K5, 18-20., Eurooppa)

Vastaaja H1 (21-25v., Aasia) kertoi kokeneensa matkan aikana useita erilaisia haasteita. Mieleenpainuvimmat asiat koskivat Suomessa käytetyn matkanjärjestäjän huonosti hoidettuja asioita, koska niiden vuoksi matkan aikana meni moni asia pieleen. Esimerkiksi orpokoti, jossa heillä piti työskennellä kolme viikkoa, olikin kiinni joulupyhien vuoksi viikon. Lisäksi matkaan kuulunut orientaatioviikko oli ollut pakollinen, vaikka Suomessa väitettiin että se ei ole pakollinen. Tämän vuoksi kolmen viikon orpokodissa työskentely muuttuikin neljän päivän työskentelyksi. Lisäksi H1 kertoi huomanneensa, ettei matkavaraukset hoitanut henkilö ollut selkeästi itse koskaan käynyt valitussa matkakohteessa, sillä hän tuntui olevan ”aivan pihalla” kaikista asioista.

Ja meillä piti olla kolme viikkoo orpokodissa, mutta yhden viikon se orpokoti oli kiinni koska oli jouluku ja meille ei meidän matkanjärjestäjän puolesta oltu tätä kerrottu. Tai siis siellä ei oltu ymmärretty tällasta, eli sen Suomen ja sen paikallisen matkanjärjestäjän vä-

linen yhteistyö tai viestintä ei oikein vissiin kulkenut niinko vois toivoa.” (H1, 21-25v., Asia)

Niin ja sen lisäksi kun me siis toivottiin että meillä ei olis semmosta niin sanottua introduction weekia, koska meille sanottiin että se on vapaaehtonen, siis se on semmonen viikko missä olis kaikkea sightseeingia ja muuta ohjelmaa, ja meillä ei sitä pitäny olla, koska me haluttiin viettää mahdollisimman paljon aikaa siellä orpokodissa, mut loppujen lopuksi meillä oli se viikko. Siellä paikan päällä meille sanottiin että se on pakollinen se viikko, ja ei voi mitään. Sen takia meille jäi sitte ihan vain pari päivää aikaa olla siellä orpokodissa. Se oli ihan jätävää kusetusta. (H1, 21-25v., Asia)

Vastaaja H1 kertoi myös työskentelyn paikallisen eläintensuojeluyhdistyksen riveissä olleen rankkaa, koska siellä tuli nähtyä monenlaisia tilanteita ja hoidettavana oli paljon huonokuntoisia eläimiä. Kyseinen vastaaja siirtyi siis töihin paikallisen eläinsuojeluyhdistyksen riveihin orpokoti-työskentelyn jälkeen. Vaikeita tilanteita olivat aiheuttaneet muun muassa eläinten yllättävät lopettamiset sekä rabies-rokotteen puuttuminen, mikä oli rajoittanut H1:n tekemiä asioita eläinten parissa.

Ehkä siinä oli haasteena sitte tällaselle eläinrakkaalle ihmisille se että oikeasti näit niitä koiria jotka tuotiin kadulta ja mille oli tehty milloin mitäki, tai millä oli milloin mimmonenki tauti. Se on aika rajun näköstä ko eläimellä on vesikauhu, niinku varsinki härällä. Meillä oli yks päivä härkä, jolla oli vesikauhu ja se pääsi karkuun ja se jouduttiin lopuksi ampuun ettei se käy päälle, niin se oli vaikeaa nähdä se karu todellisuus. Sit meillä oli myös siinä semmonen poliklinikka jossa kävi sitte ihan yksityisiä ihmisiä eläimiensä kanssa ja sielläki oli kerran semmonen tilanne että jouduttiin lopettaa semmosen vanhemman miehen koira ja mun tehtävä oli siinä sitte tavallaan olla tukena. Se oli tosi karun näköstä ko se mies itki siellä polvillaan. (H1, 21-25v., Asia)

Niin ja mulla ei ollu itelläni rabies-rokotetta, eli mulla oli tosi rajottunutta se mitä mä sain siellä tehdä koska meillä oli paljon eläimiä millä saattaa olla rabies. Kerran esimerkiksi kävi sillee että joku työntekijä ei siellä tienny sitä että mulla ei sitä rokotetta ole, niin se sitte laitto minut semmoseen häkkiin missä oli koiranpentuja millä tyyliin kaikilla on rabies. Onneks mulle ei siitä tullu mitään mutta siellä oli edeltävänä viikkona ollu hollantilainen tyttö joka oli itse asiassa kuollu kotona koska se oli saanu vesikauhun. Että karuja juttuja siellä kyllä kohtas mutta muuten se paikka oli erinomaisen hyvä. (H1, 21-25v., Asia)

Lisäksi H1 mainitsi vielä matkanjärjestäjän yrittäneen huijata matkan kustannuksissa, sillä hintoja oli pyöristetty ylöspäin lopulliseen laskuun. Asiasta oli jäänyt todella huono mieli ja luottamus matkanjärjestäjään oli tätä kautta lopullisesti menetetty. Tilanteen koomisuutta lisäsi vielä se, kun vastaajalle oli asiakaspalautteesta saadun vastauksen perusteella selvinnyt, että matkajärjestelyt tehnyt henkilö oli saanut ”kenkää” kyseisestä yrityksestä vapaaehtoismatkan aikana. Lisäksi koko kolmen hengen porukka oli joutunut sairaalaan matkan aikana syötyään pilaantuneita hedelmiä, ja se oli myös matkan aikana tuntunut todella rankalta.

Tutkimukseen saaduista vastauksista voi siis päätellä, että kaikilla vastaajilla on tullut monenlaisia haasteita vastaan matkansa aikana. Joillakin on ollut vaikeaa asua kämpppisten kanssa, kun taas toiset ovat katsoneet lasten huonoa kohtelua läheltä. Kulttuuriin liittyvät erinäiset asiat ovat selkeästi olleet vaikeimpia kohdata, kuten esimerkiksi vastaajan H1 kertoi.

6.3 Onnistumiset

Onnistumisista voisi todeta sen, että ne liittyivät suurelta osin yllä mainittujen haasteiden voittamiseen. Esimerkiksi K4 (21-25v., Afrikka), joka totesi kulttuurierojen olleen suurin haaste, totesi myös uuteen kulttuuriin sopeutumisen olleen paras kokemus. Lisäksi K4 mainitsi, että uuden kielen oppiminen oli tuonut onnistumisen tunnetta vapaaehtoismatkasta. Kolme vastaajaa mainitsi itse rohkeuden lähteä pitkälle matkalle olleen onnistunut päätös.

Myös vastaaja K1 (21-25v., Eurooppa) kertoi parhaiden kokemusten olleen uuteen kulttuuriin tutustumisen ja kielitaidon kehittyminen. Kyseinen vastaaja oli ollut matkalla 10-12 kuukautta, ja hän sanoi myös työkokemuksen karttumisen olleen hienoa. Lisäksi uusiin ihmisiin tutustuminen vapaaehtoismatkan aikana oli tuntunut yhdestä parhaimmista asioista.

Vastaaja K3 (21-25v., Afrikka) kertoi puolestaan parhaan kokemuksen olleen matkan aikana tapahtuneen henkisen kasvun. Lisäksi hän mainitsi, että matkan aikana tuli kohdattua sellaisia ihmisiä, jotka ovat pysyneet hänen elämässään matkan jälkeenkin osana

hänen päivittäistä elämää. Vastaja K5 (18-20v., Eurooppa) kertoo koko matkan olleen itsessään suurin onnistuminen, koska hänellä oli riittävästi rohkeutta toteuttaa pitkä reissu yksin.

H1 (21-25v., Aasia) mainitsi matkalla olleen useitakin onnistuneita asioita. Esimerkiksi orpokodissa työskentely oli tuntunut rankalta, mutta oli ollut mahtava kokemus nähdä, kuinka paikalliset lapset voivat silti olla kaikista pienistäkin asioista todella onnellisia. Esimerkiksi kukkaruukkujen maalaaminen oli ollut lapsien mielestä todella mukavaa. Orpokodin yhteydessä ollut majoitus jäi myös mieleen positiivisessa mielessä, ja kaikki paikallisen järjestön työntekijät olivat olleet erittäin mukavia ihmisiä.

Mutta ne oli tosi ilosia ihmisiä ja se jäi mieleen semmosena hyvänä kokemuksena, ne ihmiset, tai siis ne lapset oli onnellisia vaiks ne välillä iltaisin saatto itkeä koska ne oli yksinäisiä ko niillä ei ollu ketään joka antais sillee kaikkee huomioo niille. Mutta yleisesti ne oli kaikista pienistä asioista ilosia niinko sillee että ne sai maalata punasia kukkaruukkuja ja se oli niin somaa. H1 (21-25v., Aasia)

Positiivisena kokemuksena vastaja H1 (21-25v., Aasia) kertoi olleen myös työskentelyn eläintensuojelun parissa. Työaika oli ollut noin kahdeksan tuntia päivässä parin viikon ajan, ja oli ollut mukavaa tehdä asioita joilla tuntui olevan merkitystä. Työnkuvaan oli kuulunut muun muassa potilastietojen kirjoittamista, paikan puhtaanapitoa ja eläinten pesemistä. Kyseisen paikan H1 oli löytänyt itse internet-hakua käyttämällä, kun orpokodissa työskentely ei onnistunut alkuperäisen suunnitelman mukaan.

Sit mä siellä kirjottelin puhtaaksi jotaki potilaskertomuksia eläimistä ja kerran pesin jottain neuloja ja koiria ja kaikkee tällasta. Ja tuota siellä oli myös tosi mukavaa porukkaa ja siihen kuulu lounas ja semmonen syötiin siellä söpösti käsin currya. Se oli tosi positiivinen kokemus. H1 (21-25v., Aasia)

6.4 Todenmukaisuus blogeissa

Blogien todenmukaisuutta koskeva kysymys oli siis ” Kirjoititko blogiisi mahdollisimman rehellisesti kokemuksistasi? Jos ’kaunistelit totuutta’ joskus, niin milloin ja miksi teit niin?”. (Liite 1) Kysymys oli avoin, eli vastaja saattoi omin sanoin kertoa, miten totuudenmukaisesti blogissa kerrottiin vapaachtoisen arjesta ulkomailla. Vastauksista

kävi ilmi, että neljä vastanneista kertoi vapaaehtoistöitä koskevien tietojen olevan täysin totta heidän blogeissaan. Kaksi vastaajaa puolestaan totesi kirjoitustensa olleen muuten totta, mutta muutamista pienistä asioista he eivät kertoneet blogeissaan julkisesti. Esimerkiksi K1 (21-25v., Eurooppa) kertoi kirjoittaneensa asioista todenmukaisesti siten, että joistakin asioista hän vain jätti mainitsematta, kuten motivaation puutteesta tai huonoista päivistään. Lisäksi kyseinen vastaaja kirjoitti blogiinsa sellaisella tavalla, että sitä voi lukea kuka tahansa aina omista perheenjäsenistä potentiaalsiin tuleviin pomoihin.

Eli kyllä juhlimisia tai kaikista huonoimpia päiviä on tullu kaunistelua myös ja toisaalta painotettua hyviä juttuja. Myös motivaation hukassa olosta valilla en hirveesti oo puhunut blogissa ja muiden ihmisten asiat ei kuulu mun blogiin, eli esim. kamppisten kanssa olleista riidoista en juuri blogissa puhu. (K1, 21-25v., Eurooppa)

Vastaajista kaksi kertoi ensin kirjoittaneensa asioita ensin omaan päiväkirjaansa, josta sitten internetin taas käyttöönsä saatuaan he kopioivat tekstejään lähes suoraan blogeihinsa. Esimerkiksi K3 (21-25v., Afrikka) totesi bloginsa olleen lähes ainoa yhteys 4-6 kuukauden matkallaan kotipuoleen, jonka vuoksi tarinoiden kaunisteluille ei ollut tarvetta. Kyseisen vastaajan tapauksessa internetiä ei siis ollut saatavilla koko aikaa, vaan hän pääsi kirjoittamaan blogitekstejään vain muutamia kertoja kuukaudessa. Vastaaja K2 (26-30v., Aasia) kertoi puolestaan lyhyesti ja ytimekkäästi, että hän ei kaunistellut totuutta lainkaan omassa blogissaan.

Vastaaja H1 (21-25v., Aasia) kertoi kirjoittaneensa blogiinsa mahdollisimman rehellisesti alusta alkaen. Blogista kirjoitettiin matkan aikana tapahtuneet kaikki mahdolliset asiat. Esimerkiksi järjestelyt huonosti hoitanut matkatoimisto mainittiin nimeltä, ruokamyrkytyksestä ja sairaalassaolosta kerrottiin sekä eläinten huonoa kohtelua tuli pohdittua blogissa.

Mun blogissa oli ehkä silloin vielä niin vähän lukijoita niin mä uskalsin olla rehellinen negatiivisissakin asioissa niinko esimerkiksi tänä päivänä en ehkä menis haukkuun meidän matkanjärjestäjää niin vahvasti mun blogissa. Orpokodista postasin myös kaikkea kuvien kera, ja niistä näky se karu todellisuus. Ruokamyrkytyksestäkin kerroin ihan kaiken ko oltiin kuolemassa paikallisessa sairaalassa. (H1, 21-25v., Aasia)

Vastaajista yhteensä neljä myönsivät kaunistelleensa joitain asioita blogeissaan, tosin erisyyttä. Esimerkiksi vastaaja K5 (18-20v., Eurooppa) kertoi pitäneensä matkan aikana kahta blogia, joista toinen oli henkilökohtainen ja päiväkirjanomainen, kun taas työn puolesta kirjoitetussa blogissa asiat pidettiin täysin työhön liittyvinä. K4 (21-25v., Afrikka) kertoi kaunistelleensa kirjoituksissaan lähinnä asioita koskien matkalla olleita juhlia (sukulaisten mielipiteitä silmällä pitäen) ja liikenteessä sattuneita ”läheltä-piti-tilanteita”. Näiden tietojen perusteella blogeja kirjoitettiin vapaaehtoistöiden osalta rehellisesti, mutta asioita, jotka koskivat jotain muuta kuin omaa projektia, saatettiin muokata blogiin tai jättää se kokonaan kirjoittamatta.

Tutkimuksessa oli myös avoin kysymys ”Seurasitko jotain vapaaehtoistyöblogia ennen omalle matkalle lähtöäsi? Jos seurasit, niin tunnetko että se auttoi matkaan valmistautumisessa?”. Tällä kysymyksellä oli tarkoitus selvittää sitä, kuinka moni vastaajista oli lukenut vapaaehtoismatkoja koskevia blogeja ennen matkalle lähtöään, ja jos niistä oli ollut heille jotain hyötyä. Kaikista vastanneista neljä oli seurannut blogeja ennen matkaa ainakin jonkin verran, kun taas kaksi vastaajaa ei ollut ikinä seurannut niitä ja yksi henkilö ei vastannut tähän kysymykseen. Kaikki, jotka olivat blogeja lukeneet, olivat kokeneet niistä olleen hyötyä ennen matkalle lähtöä.

Vastaaja K4 (21-25v., Afrikka) kertoi saaneensa blogeista vinkkejä matkalle, kuten esimerkiksi vinkkejä kulttuuriin sopeutumiseen. Vastaaja K5 (18-20v., Eurooppa) lisäsi tähän, että blogeista oli hyötyä, vaikka vapaaehtoistyön kohdemaakaan ei edes olisi sama. Hän totesi myös etsineensä tällaisia blogeja Googlen kautta siten, että vapaaehtoisten projektit olivat suurin piirtein samoja.

Auttoi! Etsin googlesta saman projektin kautta työskentelevien vapaaehtoisten blogeja. Edes kohdemaan ei tarvitse olla sama, mutta kokemukset ovat samankaltaisia (kulttuurierojen kohtaaminen yms). (K5, 18-20v., Eurooppa)

Vastaaja K1 (21-25v., Eurooppa) kertoi myös seuranneensa blogeja ennen matkalle lähtöään. Hänen mielestään niistä oli ollut hänelle erityisesti apua motivaation löytämiseen ja realistisen kuvan saamiseksi. H1 (21-25v., Aasia) kertoi parin vuoden takaisen vapaaehtoismatkan valmisteluista sen verran, ettei niihin ollut kuulunut blogien luke-

minen. Tosin jos hän lähtisi matkalle uudestaan, hän todellakin haluaisi lukea blogeja ja etsiä sitä kautta tietoa kohteesta.

Mun täytyy myöntää että en itse asiassa hirveästi lukenu vapaaehtoistyö-aiheisia blogeja ennen mun matkaa, mikä sinänsä on outoa ko nyt mä tiän että jos mä lähtisin uudelleen niin todellaki haluaisin löytää blogeja joissa puhutaan tästä aiheesta. Mutta jos mä nyt lähtisin siis uudelleen niin musta olis tosi hienoa jos löytäisin blogeja missä puhutaan mieluiten just siitä paikasta, mut edes jostain samantyyppisestä vapaaehtoistyökokemuksesta. H1 (21-25v., Aasia)

6.5 Vastaajien vinkkejä vapaaehtoismatkalle lähtemiseen

Tutkimusta varten tehdyssä kyselyssä oli viimeiseksi laitettu avoin kysymys, ” Onko sinulla jotain kommenttia tai vinkkejä niille, jotka päättävät lähteä vapaaehtoiseksi ulkomaille jonkin vapaaehtoismatkablogin inspiroimana?”, koska työn tekijä halusi selvittää sellaisia asioita, jotka voisivat motivoida muita vapaaehtoismatkoja suunnittelevia ihmisiä. Tutkimuksen kannalta kysymys ei ehkä ollut se kaikista tärkein, mutta työn tekijä halusi päättää kyselyn inspiroivia ajatuksia tiedustellen.

Vastaajista yksi ei antanut mitään vinkkejä, kun taas loput viisi kannustivat kaikkia rohkaisemaan itsensä ja lähtemään vapaaehtoismatkalle, jos edes vähän siltä tuntuu. Esimerkiksi vastaaja K1 (21-25v., Eurooppa) kertoi, että matkalle kannattaa lähteä, koska mahdollisista vaikeista tilanteista huolimatta kokemuksesta tulee varmasti mahtava. K3 (21-25v., Afrikka) kertoi lähes samaa, sillä hän halusi kannustaa ihmisiä erityisesti itsensä toteuttamiseen ja omien kokemusten luomiseen. Vastaaja K4 (21-25v., Afrikka) kehotti myös reissuun lähtemistä avoimin mielin ja yllätyksiin varautuen. K5 (18-20v., Eurooppa) kannusti myös kaikkia lähtemään matkalle, jos siihen edes pientä intoa löytyy. Hänen mukaansa blogien kirjoittajat antavat mielellään lisätietoa ja vastaavat mahdollisiin kysymyksiin, joita matkaa suunnittelevalla henkilöllä voi olla mielessään.

Ensinnäkin toivon että ihmiset uskaltaisivat enemmän lähteä ja toteuttaa itseään. Mielestäni on hyvä ja toki mielenkiintoista lukea muiden kokemuksia, mutta ei pidä liian tarkasti iskostaa niitä mieleensä. On tärkeää luoda omat kokemukset avoimin mielin. (K3, 21-25v., Afrikka)

Vaikka blogeista saa hyviä ideoita ja reaalista tietoa kulttuuriin sopeutumisesta, kannattaa matkaan silti lähteä avoimin mielin ja varautua yllätyksiin. Olet kuitenkin uudessa paikassa tekemässä uusia asioita, joten ota ilo ajasta irti ja yritä olla stressaamatta turhista asioista kuten uudesta ruoasta tai matkustusvälineistä! (K4, 21-25v., Afrikka)

Kannattaa ehdottomasti lähteä! Ja blogiin voi aina jättää kommentteja ja kysellä lisätietoa. Bloggaajat vastaavat mielellään ja on kiva nähdä, että blogin kirjoittamisesta on ollut hyötyä muillekin! (K5, 18-20v., Eurooppa).

Näiden kommenttien lisäksi vastaaja H1 (21-25v., Aasia) kehotti erittäin selkeästi kaikkia lähtemään matkalle, vaikka ei sitä olisi ikinä ennen harkinnutkaan. H1 mainitsi myös, että matkalle kannattaa lähteä ilman matkanjärjestäjien apuja, koska hänen tapauksessaan niiden käyttäminen oli epäonnistunut monellakin tavalla. Vastaajan mukaan kaikkien tulisi lähteä vapaaehtoiseksi ulkomaille nähdäkseen, miten hyvinkin pienistä asioista voi olla onnellinen eikä kaikesta aina kannata valittaa.

Ja sitte vinkkinä ihmisille jotka harkitsee vapaaehtoistyötä, niin mä sanon että lähtekää nyt helvetissä, ja vaikkeet harkitsiskaan, niin lähtekää siitä huolimatta. Ja vaikkei vois vähempää kiinnostaa niin silti ois syytä mennä. Ihmisten pitäis mennä ja nähdä että pienetkin lapset voi olla onnellisia hyvinkin pienistä asioista. Näin että aina ei tarvi itkeä siitä että jos tikkari tippuu hiekkalaatikkoon. Life could be worse. (H1, 21-25v., Aasia)

Jos mä ite lähtisin vapaaehtoistoihin ulkomaille uudelleen niin mä mieluiten ottaisin suoraan yhteyttä siihen paikalliseen järjestöön enkä menis minkään välikäden kautta koska siitä jäi nyt ihan henkilökohtaisesti vaan tosi huono kokemus. Koska kuitenkin se välikäsi ei tiedä sitä toimintaa ja sitä järjestöä kuitenkin niin hyvin. Tai jos semmosta jostain syystä kuitenkin käyttää, niin jotenkin mä haluisin sen, että vois siitä huolimatta olla kuitenkin yhteydessä siihen paikan päällä olevaan järjestöön, koska se ainakin näiden kahden kokemuksen kautta niin oli ehdottomasti parempi koska ne tietää enemmän ko ne siellä on päivät pitkät. Google is your best friend, on myös mun vinkki. (H1, 21-25v., Aasia)

Yleisesti ottaen voidaan siis näiden vastausten perusteella sanoa, että vapaaehtoismatkalle lähteminen on kaikille vastaajille ollut erittäin kasvattava kokemus, jollaista he mielellään suosittelevat myös muille. Asetettuihin tutkimusongelmiin saatiin myös vastaukset, kun saaduista vastauksista selvisi useita erilaisia haasteita ja onnistumisia sekä se, miten todenmukaisia vapaaehtoisten kirjoittamat blogit ovat. Lisäksi blogien luke-

minen ennen matkaa on lähes poikkeuksetta aina hyödyllistä, koska niistä voi saada monenlaisia vinkkejä niin matkustamiseen kuin kulttuurishokin käsittelemiseenkin. Loppujen lopuksi tällaisten vinkkien tiedusteleminen tämän tutkimuksen toteuttamisen yhteydessä kertoi selkeästi sen, että vaikka matkalla olisikin ollut haasteita, on niistä selviytyminen ollut loppujen lopuksi se asia, mikä matkasta jäi päällimmäisenä mieleen.

7 Johtopäätökset ja pohdinta

Tässä opinnäytetyössä haluttiin selvittää, mitkä ovat olleet suurimmat haasteet ja onnistumiset vapaaehtoismatkalla, ja kuinka todenmukaisesti näistä asioista on kerrottu vapaaehtoismatkablogeissa. Vastaajina olivat suomalaiset eri-ikäiset matkablogien kirjoittajat, jotka ovat olleet jossain vaiheessa elämänsä vapaaehtoistoissa ulkomailla. Tässä luvussa analysoidaan tutkimuksesta saatuja tuloksia sekä sitä, saavutettiinkö tutkimukselle asetetut tavoitteet.

7.1 Yleistä pohdintaa tuloksista

Tutkimuksessa saaduista tuloksista voi päätellä useita asioita. Ennen matkalle lähtöä tulee selkeästi valita itselleen sellainen matkakohde ja projekti, jotka kuulostavat parhaimmalta vaihtoehdolta. Tuloksissa ei mainittu projektivalintojen olleen huonoja, joten tästä voi päätellä että kaikki vastaajat ovat olleet valintoihinsa tyytyväisiä. Kun päätöksen tekemiseen laittaa tarpeeksi aikaa, päätyy sellaiseen paikkaan, jossa haasteista huolimatta nauttii koko vapaaehtoismatka-ajasta kaikin tavoin. Ainoana poikkeuksena oli ehkä H1 (21-25v., Aasia), mutta tässäkin tapauksessa matkanjärjestäjän tietämättömyys kohteesta oli aiheuttanut projektin ennenaikaisen loppumisen, eikä se ollut ollut vastaajan oma päätös asiasta.

Vapaaehtoismatkailijan profilista puhuttaessa tässä tutkimuksessa ei selvinnyt myöskään se, ovatko kyselyyn vastanneet olleet matkalla vapaaehtoistyöhön suuntautuneesti vai lomasuuntautuneesti. Toisaalta kysymys ei olisi vastannut asetettuihin tutkimuskysymyksiin, mutta työn tekijän mielestä olisi ollut mielenkiintoista tietää, mikä loppujen lopuksi oli se motivaatiotekijä jonka vuoksi vastaajat matkalle ylipäätään lähtivät. Koska kuitenkin henkinen kasvu tuli vastauksista esille muutamaa otteeseen voidaan olettaa, että ainakin näissä tapauksissa vapaaehtoismatkalle lähteminen on ollut vapaaehtoistyöhön suuntautunutta.

Kaikki yli neljä kuukautta matkalla olleet vastaajat mainitsivat kulttuuriin sopeutumisen olleen yksi onnistuneista asioista. Tästä voi päätellä, että pidempään kestäväällä matkalla ehtii tottua uusiin tapoihin ja tilanteisiin paremmin, mikä puolestaan tuntuu matkan

jälkeen suurimmalta onnistumiselta. Työn tekijä kannustaisi myös itse kaikkia vapaaehtoismatkaa suunnittelevia valitsemaan matkansa pituudeksi ainakin neljä kuukautta, mikä näyttää tämän tutkimuksen tuloksien perusteella olevan vähimmäisaika toisenlaiseen kulttuuriin sopeutumiseen.

Kyselyyn vastanneet henkilöt olivat joko varanneet matkansa itse tai jonkin organisaation kautta, kun taas teemahaastatteluun vastannut henkilö oli käyttänyt matkatoimistoa. Matkatoimiston käyttäminen oli tässä tapauksessa ollut huono valinta, kuten tutkimustuloksia koskevassa kappaleessa 6.2 kerrottiin. Tästä voitaisiin päätellä, että organisaatiot ovat paremmin perillä matkakohteesta tapahtuvista asioista kuin suuret matkatoimistot. Ilmeisesti organisaation kautta tehdyt järjestelyt ovat parempia, ja kommunikatio kohdeorganisaation kanssa toimii. Näin ollen matkanjärjestäjien tulisi olla tiiviissä yhteydessä kohdeorganisaation kanssa, jotta vapaaehtoisille jäisi matkasta ja sen järjestäjästä hyvä kuva.

7.2 Vapaaehtoismatkan suurimmat haasteet

Selvinneistä haasteista voidaan yleisesti todeta, että ne ovat johtuneet useista syistä eivätkä jostain yhdestä syystä. Kulttuurierot ovat vaikuttaneet selkeästi eniten matkakokemukseen, sillä viisi vastaajaa mainitsi jonkin kulttuuriasian vaikuttaneen vaikeimmalta. Puuttuva yksi vastaaja ei vastannut tähän kysymykseen ollenkaan, joten hämärän peittoon jää mitä hänen matkallaan oikein oli tapahtunut. Näiden vastausten perusteella voidaan siis todeta, että kulttuurieroja voi tulla vastaan matkakohteesta riippumatta. Kulttuurierojen esiintymiseen vaikuttaa ensisijaisesti yksilön oma tausta ja kokemukset, sillä ne määrittelevät paljonkin sen, mikä toisessa maassa tuntuu kulttuurierolta. Esimerkiksi K2 totesi työkulttuurin olleen haaste, eli hänen voi olettaa olleen jo Suomessa työelämässä ja tottunut tiettyihin työtapoihin, kun taas toisessa maassa tehdyt työt tuntuivat kotimaassa tehtyihin verrattuna erilaisilta.

Lähes vuoden vapaaehtoismatkalla viettänyt vastaaja K5 totesi haasteena olleen tuen saaminen, vaikka hän oli matkalla organisaation kautta. Tämä tieto on siis suorassa ristiriidassa tiedon kanssa, jonka mukaan valmiin matkapaketin organisaation kautta varaa-va henkilö saa matkalla paljon enemmän tukea kuin esimerkiksi itsenäisesti ”do-it-

yourself” –matkalle lähtevä henkilö (Hindle ym. 2010, 90-93). On siis mahdollista, että vaikka matkan varaisi matkatoimiston tai organisaation kautta, voi matkalla silti joutua tilanteisiin joihin ei tukea saakaan. Tämä voi johtua muun muassa siitä, että matkatoimistoja käyttävillä voi samalle matkalle lähteä isompi joukko ihmisiä samaan aikaan, jolloin yksilöt saavat vähemmän apua ja tukea kuin yksin matkustava henkilö. Yksin matkustavan voi olettaa olevan rohkeampi kuin ryhmässä matkustavat, jolloin tukea voi tarvita muutenkin vähemmän.

7.3 Vapaaehtoismatkojen suurimmat onnistumiset

Kuten tutkimustuloksissakin jo mainittiin, oli erilaisten haasteiden voittaminen tuntunut matkalla suurelta onnistumiselta. Esimerkiksi K4 totesi uuteen kulttuuriin sopeutumisen ja paikallisen kielen oppimisen tuntuneen parhailta kokemuksilta. Voisi siis todeta, että vapaaehtoismatkalle kannattaa lähteä kohteeseen, jossa joutuu haastamaan itsensä. Tällaisia haasteita voivat juurikin olla maahan meno, jossa joutuu opettelemaan uuden kielen tai vaikka osallistuminen projektiin, jollaista ei ikinä ennen olisi ajatellut tekevänsä. Ennen matkalle lähtöä tulee siis miettiä matkakohde ja vapaaehtoistyöprojekti itselleen sopivaksi, koska ne voivat määritellä matkan onnistumista suuresti.

Vapaaehtoismatkojen onnistumiseen ovat vaikuttaneet myös matkalla kohdatut ihmiset. Neljä kuudesta vastaajasata mainitsi matkan aikana kohdattujen ihmisten olleen niin mukavia, että heidän ansiostaan huonoimmatkin päivät olivat kuitenkin tuntuneet hyviltä. Voitaisiin siis tästä päätellä, että vapaaehtoismatkalla kannattaa olla avoimin mielin ja yrittää tutustua parhaansa mukaan moniin erilaisiin ihmisiin, koska silloin pääsee myös parhaiten tutustumaan paikalliseen kulttuuriin, kun hankkii paikallisia ystäviä.

7.4 Blogien todenmukaisuus

Vastaajista kaksi siis totesi kirjoittavansa vapaaehtoismatkablogiinsa täysin rehellisesti mitään asioita kaunistelematta, kun taas neljä kertoi kaunistelleensa joitain asioita. Näiden tulosten perusteella voidaan siis todeta suurimman osan vapaaehtoisblogeista olevan rehellisesti kirjoitettuja ja niiden lukeminen ennen matkalle lähtöä voi olla erittäin hyvä idea. Tämä johtuu siitä, että 100 % vastaajista, jotka olivat lukeneet jotain vapaaehtoisblogia ennen matkalle lähtöään, totesivat niistä olleen heille hyötyä tavalla tai toilla.

sella. Ilmeisesti näille ihmisille on ollut tärkeää saada jonkinlainen yleiskuva vapaaehtoisena ulkomailla olevan arkirutiineista tarkkojen projektikuvausten selittämisen sijaan. Varsinkin yksin matkalle lähtevä voi joutua helpommin yllättäviin tilanteisiin, joten heitä voi auttaa tieto siitä, että muutkin yksin matkustavat ovat kokeneet vastoinkäymisiä mutta myös selvinneet niistä. Esimerkiksi vastaaja K1 kertoi vaikeuksien olleen osa matkaa, mutta ne ovat vain osa matkaa ja kyseiset asiat voivat olla hyvinkin kasvattavia.

7.5 Pohdinta

Tämän työn tekemisessä oli kolme isoa haastetta: toimeksiantajan etsiminen, aiheen rajaaminen sekä kyselyyn vastaajien etsiminen. Toimeksiantajaa tuli etsittyä työn tekemisen alkaessa useista eri yrityksistä ja organisaatiosta, mutta ilmeisesti aiheen rajauksen silloinen puuttuminen vaikutti asiaan ja vastaukset olivat kielteisiä. Vapaaehtoismatkailu kuitenkin kiinnosti sen verran, että opinnäytetyö päätettiin kuitenkin tästä aiheesta tehdä toimeksiantajan puuttumisesta huolimatta. Kirjoittajaa jäi kuitenkin vähän vaivaamaan, olisivatko toimeksiantajat ottaneet työn siipiensä suojaan, jos blogi -teema vapaaehtoismatkailun lisänä olisi ollut selvä jo tässä vaiheessa opinnäytetyötä.

Aiheen rajaaminen ja tarkan tutkimusongelman määrittäminen olivat myös haasteellisia, mutta ajankohtaisia matkailutrendejä tutkimalla päätettiin ottaa blogien kirjoittaminen vapaaehtoismatkailun lisäksi osaksi tutkimusta. Tässä tuli siis ilmi laadulliselle tutkimukselle ominainen tilanne, jossa tutkimuksen suunta muuttuu uusien tietojen perusteella.

Vastaajien etsiminen ja niiden saaminen olivat jokseenkin vaikeaa. Blogien kirjoittajat useimmiten vastaavat lukijoidensa kommentteihin hyvin, joten oletus oli että heitä saisi helpostikin vastaamaan kyselyihin. Tutkimukseen vastannut henkilö K5 totesi myös viimeiseen kysymykseen vastatessaan (Liite 1), että blogien kirjoittajat vastaavat mielellään kysymyksiin, joten työn tekijä oli oikeilla jäljillä; ”Ja blogiin voi aina jättää kommentteja ja kysellä lisätietoa. Bloggaajat vastaavat mielellään ja on kiva nähdä, että blogin kirjoittamisesta on ollut hyötyä muillekin!” (K5, 18-20v., Eurooppa). Mysteeriksi kuitenkin jää se, millä muilla tavoin olisi voinut vastauksia saada enemmän. Henkilökohtaiset teemahaastattelut olisivat voineet olla parempi vaihtoehto, mutta blogien kir-

joittajat asuivat niin hajanaisesti ympäri Suomea, että haastatteluiden kerääminen olisi tällä tavalla voinut viedä paljon aikaa ja rahaa.

Vaikeuksia tuotti myös pätevien lukujen ja trendien haku, sillä varsinkin vapaaehtois-
matkailusta ei ole kovin tarkkoja tilastoja sitten vuoden 2008. Hämmäntävää oli varsinkin se, että todella monessa artikkelissa, kirjassa ja matkanjärjestäjän sivulla vapaaehtois-
matkailun trendi todettiin nousevaksi, mutta perusteluja tälle väittämälle ei löytynyt. Paras perustelu, jonka kirjoittaja löysi tilastojen vähyydelle, oli se että vapaaehtoistyö-
projekteja, -kohteita, -motiiveja ja -matkailijoita on niin moneen junaan, ettei vapaaehtois-
matkailua niin vain määritellä (TRAM 2008, 9). Tämä lisäsi tunnetta siitä, että tilas-
tojen vähäisyys ei kerro vapaaehtoismatkailun vähenemisestä, vaan tosiaankin päinvas-
taisesta suunnasta: Matkoja järjestetään mykyään niin paljon niin moneen kohteeseen,
että maailmanlaajuisten tilastojen tekeminen tuntuu lähes mahdottomalta. Niinpä tässä
työssä luotetaan siihen, että useamman vuoden takaiset tilastot kelpaavat, koska perus-
telut ajankohtaisten tilastojen puuttumiselle ovat olleet niin vakuuttavia.

Loppujen lopuksi tässä työssä saatiin vastaukset asetettuihin tutkimusongelmiin. Selville
tuli useitakin haasteita ja onnistumisia, ja blogien voi todeta olevan erittäin suurelta osin
totuudenmukaisia ja luotettavia luettavaksi vapaaehtoismatkaa suunnitteleville. On sel-
keää, että vapaaehtoismatkalle kannattaa omista epäilyistään huolimatta lähteä, koska
sen aikana oppii paljon uusia asioita sekä itsestään että muista kulttuureista. Matkan
kohteella tai kestolla ei ole väliä, kunhan vain uskaltaa lähteä. Matkaa valitessaan tulee
kuitenkin muistaa, että valitsee vastuuntuntoisen matkanjärjestäjän ja menee kohtee-
seen, jossa voi oikeasti lahjoittaa aikaansa johonkin apua tarvitsevaan projektiin. Jos
syyt lähteä matkalle ja valittu matkakohde ovat itselleen oikeat, jää matkasta haasteista
huolimatta lämpimät muistot ja uusia taitoja, joita voi erittäin todennäköisesti hyödyn-
tää tulevaisuudessakin.

Lähteet

Actions Without Borders 2014. International Volunteerism Resource Center. The ethics of international volunteerism. Luettavissa:

<http://www.idealists.org/info/IntlVolunteer/Ethics>. Luettu: 18.3.2014.

Espoon Vapaaehtoiskeskus. Vapaaehtoistyö Suomessa. Luettavissa:

http://www.espoonvapaaehtoiskeskus.fi/dokumentit/Vapaaehtoistyö_suomessa_tai_tettu_19913VETYv.pdf. Luettu: 18.3.2014.

GeckoGo 2009. Volunteer Travel Insights. Luettavissa:

http://www.geckogo.com/volunteer/report2009/GeckoGo-Volunteer_Travel_Insights_2009.pdf. Luettu: 22.3.2014.

Golden M. 2011. Social Media Strategies for Professionals and Their Firms. John Wiley & Sons. Inc. New Jersey.

Go Overseas 2014. Why and How People Choose Meaningful Travel Abroad: the 2013 Go Overseas Survey Results. Luettavissa:

<http://www.gooverseas.com/blog/why-how-people-choose-meaningful-travel-abroad>. Luettu 29.4.2014.

Go Volunteer 2014. Definition and Principles of Volunteering. Luettavissa:

<http://govolunteer.com.au/legal/definition-and-principles-of-volunteering.aspx>. Luettu: 3.2.2014.

Guardian News and Media Ltd. 2013. Before you pay to volunteer abroad, think of the harm you might do. Luettavissa:

<http://www.theguardian.com/commentisfree/2010/nov/14/orphans-cambodia-aids-holidays-madonna>. Luettu 19.3.2014.

Hindle C., Collinson R., Richard M., Miller K., Wintle S., Cavalieri, N. 2010. Volunteer – A traveller's Guide to Making a Difference around the World. Third Edition. Lonely Planet. London.

Hirsjärvi, S., Remes P. & Sajavaara P., 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Tammi. Hämeenlinna.

Holmes, K. & Smith, K. 2009. Managing Volunteers in Tourism – Attractions, destinations and events. Butterworth-Heinemann. Great Britain.

Holmes Report 2012. Social Media Playing an Important Role in Travel Decisions. Luettavissa: <http://www.holmesreport.com/expertknowledge-info/12778/Social-Media-Playing-An-Important-Role-In-Travel-Decisions.aspx>. Luetu: 23.3.2014.

John F. Kennedy Presidential Library and Museum 2014. Signing of the Peace Corps Act. Luettavissa: <http://www.jfklibrary.org/Asset-Viewer/EdHM9pzh5UylWzJVhf2WhA.aspx>. Luetu: 18.3.2014.

Juslén, J., 2009. Netti Mullistaa markkinoinnin – Hyödynnä uudet mahdollisuudet. Talentum. Hämeenlinna.

Kansainvälinen vapaaehtoistyö 2014a. Vapaaehtoistyö ulkomailla. Luettavissa: <http://www.kvtfinland.org/vapaaehtoistyö-ulkomailla/>. Luetu: 11.2.2014.

Kansainvälinen vapaaehtoistyö 2014b. Vapaaehtoistyöleirit. Luettavissa: <http://www.kvtfinland.org/vapaahtoisleirit/>. Luetu 13.3.2014.

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO 2013. Kokemuksia maailmalta. Bloggeja maailmalta. Luettavissa: http://www.maailmalle.net/kokemuksia_maailmalta/blogeja_maailmalta. Luetu: 31.3.2014.

Lasso Communications 2009. State of the Volunteer Travel Industry. Luettavissa:

<http://voluntourismgal.files.wordpress.com/2009/05/state-of-the-volunteer-travel-industry-20093.pdf>. Luettu 22.3.2014

Lonely Planet 2014. Blog. Luettavissa: <http://www.lonelyplanet.com/blog/>. Luettu: 30.4.2014.

Maailmanvaihto ry 2014. Vapaaehtoistyö ulkomailla. Blogit. Luettavissa: <http://maailmanvaihto.fi/blogit>. Luettu: 31.3.2014.

Merriam-Webster 2014. Blog. Luettavissa: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/blog>. Luettu: 28.3.2014.

Metsämuuronen J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Gummerus. Jyväskylä.

Peace Corps 2014. History. Decades of Service. Luettavissa: <http://www.peacecorps.gov/about/history/decades/1960/>. Luettu: 30.1.2014.

Rantapallo 2014. Blogit. Koko maailma matkablogeissa – Suomen suurin matkablogiyhteisö. Luettavissa: <http://www.rantapallo.fi/oma-matkablogi/>. Luettu: 28.4.2014.

Reilun Matkailun Yhdistys 2014. Etusivu. Luettavissa: <http://www.reilumatkailu.fi/>. Luettu: 17.3.2014.

Responsible Travel 2014. CREST – Center for Responsible Travel. The Case for Responsible Travel: Trends and Statistics. Luettavissa: http://www.responsibletravel.org/resources/documents/reports/Crest_RTI_TrendStats_email1_4%20%282_Small%29.pdf. Luettu: 14.3.2014.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 5. painos. Tammi. Jyväskylä.

Stebbins, R. 2004. Between Work and Leisure: A Study of the Common Ground of Two Separate Worlds. Transaction Publishers. New Jersey.

Stebbins, R. & Graham M., 2004. Volunteering as Leisure/Leisure as Volunteering: An International Assessment. CAB International. London.

Telegraph Media Group Limited 2014. Home. Travel. The world's best travel blogs. Luettavissa: <http://www.telegraph.co.uk/travel/3391028/The-worlds-best-travel-blogs.html>. Luettu: 23.3.2014.

Tourism Student's Virtual Conference 2013. The Potential Impacts Volunteer Tourism can have on a Destination. Luettavissa: <http://www.tsvc.lincoln.ac.uk/papers/submission.php?paper=112>. Luettu: 19.3.2014.

TRAM - Tourism Research and Marketing. January 2008. Volunteer tourism: a global analysis. ATLAS. Arnhem.

Tripadvisor 2014. Blog. Luettavissa: <http://blog.tripadvisor.com/>. Luettu: 30.4.2014.

UNWTO World Tourism Organization 2011a. Press Release; International Volunteer Day: UNWTO Volunteers promote tourism's contribution to development. Luettavissa: <http://media.unwto.org/press-release/2011-12-05/international-volunteer-day-unwto-volunteers-promote-tourism-s-contribution>. Luettu: 11.3.2014.

UNWTO World Tourism Organization 2011b. Tourism Towards 2030 / Global overview. Luettavissa: http://pub.unwto.org/WebRoot/Store/Shops/Infoshop/4E98/07B6/A1D8/382D/5B35/C0A8/0164/3066/111014_TT_2030_global_overview_excerpt.pdf. Luettu: 11.3.2014.

U.S. Bureau of Labor Statistics 2008. Most frequent volunteer activities; fundraising, tutoring, teaching. Luettavissa: <http://www.bls.gov/opub/ted/2009/jan/wk4/art01.htm>. Luettu 18.3.2014.

Viestintätoimisto Deski Oy 2010. Blogikulttuuri. Luettavissa: <http://www.viestintatoimistodeski.fi/wp->

content/uploads/2010/02/Tutkimus_blogit_ja_viestinta_20101.pdf. Luettu: 20.3.2014.

Volunteering England 2014. Home. I want to volunteer. Why volunteer? Luettavissa: <http://www.volunteering.org.uk/iwanttovolunteer/why-volunteer>. Luettu: 3.2.2014.

VolunTourism International 2008. Study and Research – Residents attitudes toward voluntourism par 1: Perceived impacts of voluntourism. Luettavissa: <http://www.voluntourism.org/news-studyandresearch21.htm>. Luettu 19.3.2014.

VolunTourism International 2011a. What is VolunTourism? Luettavissa: <http://www.voluntourism.org/inside.html>. Luettu 3.2.2014.

VolunTourism International 2011b. Newsletter - Volume 6 Issue 4 Highlights. What Can We Expect In The Year Ahead? Luettavissa: <http://www.voluntourism.org/news-feature264.htm>. Luettu: 28.4.2014.

WebFinance, Inc. 2014. Business Dictionary – Digital Marketing – Definition. Luettavissa: <http://www.businessdictionary.com/definition/digital-marketing.html>. Luettu: 22.3.2014.

Yeoman, I. 2008. Tomorrow's Tourist – Scenarios & Trends. Butterworth-Heineman. Great Britain.

Liitteet

Liite 1

Haastattelukysymykset

Taustakysymykset

1. Minkä ikäinen olit matkasi aikana?
  - 18-20 vuotta
  - 21-25 vuotta
  - 26-30 vuotta
  - 31-40 vuotta
  - 41-50 vuotta
  - 51-60 vuotta
  - Yli 61 vuotta
2. Missä olit vapaaehtoismatkalla?
  - Aasiassa
  - Afrikassa
  - Australiassa (Oseania)
  - Etelä-Amerikassa
  - Etelämantereella
  - Euroopassa
  - Pohjois-Amerikassa
3. Kuinka kauan olit matkalla?
  - Alle kuukauden
  - 1-3 kuukautta
  - 4-6 kuukautta
  - 7-9 kuukautta
  - 10-12 kuukautta
  - Yli vuoden
4. Miten varasit vapaaehtoismatkasi?
  - Matkatoimisto hoiti kaikki järjestelyt
  - Järjestelyt organisaation/järjestön kautta
  - Itse tehdyt matkajärjestelyt
  - Muu, mikä?
5. Kuinka usein kirjoitit blogiasi matkan aikana?
  - Päivittäin
  - Muutaman kerran viikossa

Muutaman kerran kuukaudessa
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa

Avoimet kysymykset

6. Mikä oli haasteellisin kokemus/asia matkasi aikana?
(Esimerkiksi jokin tietty tapahtuma, kulttuurien kohtaaminen tms.)
7. Mikä oli paras kokemus matkasi aikana?
8. Kirjoititko blogiisi mahdollisimman rehellisesti kokemuksistasi? Jos "kaunistelit totuutta" joskus, niin milloin ja miksi teit niin?
9. Minkälaisessa/minkälaisissa projekteissa olit mukana?
(Oliko kyseessä opetustyö, luonnonsuojelutyö vai jokin muu)
10. Seurasitko jotain vapaaehtoistyöblogia ennen omalle matkalle lähtöäsi? Jos seurasit, niin tunnetko että se auttoi matkaan valmistautumisessa?
(Esimerkiksi saitko jotain matkavinkkejä tai tietoja matkakohteesta)
11. Onko sinulla jotain kommenttia tai vinkkejä niille, jotka päättävät lähteä vapaaehtoiseksi ulkomaille jonkin vapaaehtoismatkablogin inspiroimana?